

Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 22. julija 1965
Leto XVII. — štev. 28. Cena 20 din

POMURSKI VESTNIK
IZHAJA OD FEBRUARJA 1949 — NAJPREJ KOT TEDNIK »LJUDSKI GLAS«, NATO OD JULIJA 1952 KOT »OBMURSKI TEDNIK«, DO PREIMENOVANJA V SEDANJI NASLOV, KOT GLASILO OKRAJNEGA ODBORA SZDL. OD JANUARJA 1963 IZHAJA LIST KOT TEDENSKO GLASILO OBČINSKIH ODBOROV SZDL SLOVENIJE V POMURJU. LIST IZDAJA ČASOPISNO-ZALOŽNIŠKO PODJETJE »POMURSKI TISK« V M. SOBOTI — DIREKTOR ŠTEFAN ANTALIČ — LIST UREJA UREDNIŠKI ODBOR. ODGOVORNI UREDNIK ŠTEFAN BALAZIČ. NASLOV UREDNIŠTVA — MURSKA SOBOTA, KIDRIČEVA UL. 4. TEL. 21-383

Ob Dnevu vstaje

slovenskega naroda

čestitamo

delovnim ljudem Pomurja,
še posebno pa članom
Zveze Borcev.

Uredništvo



Danes slovenski narod proslavlja obletnico Vstaje proti okupatorju in domačim izdajalcem. Letos praznujemo Dan vstaje še posebno slovesno, ker slavimo tudi 20-letnico osvoboditve. Pričujoča slika je zelo zanimiv dokument: 6. aprila 1941 so nemški vojaki zgodaj zjutraj že aretirali zavedne Slovence v Gornji Radgoni. Dokument je iz radgonskega muzeja NOV.

BELEŽKA

Obveščanje in vloga komunistov

Ko je komisija za družbeno ekonomsko vprašanja pri občinskem komiteju v Ljutomeru pred nedavnim pripravila posebno analizo o aktualnih vprašanjih s področja samoupravljanja, so naleteli tudi na nekatera mnenja o pomenu obveščanja.

- obveščanje komplicira delo gospodarske organizacije;
- dovolj je, če delavcem posredujemo nekaj splošnih podatkov, nekaj več pa le članom upravljanja;
- delavci tako ali tako ne razumejo informacij ali pa jih izkoriščajo v osebne namene in je zato bolje, če niso obveščeni.

Če bi hoteli zelo na kratko oceniti navedene teze, bi lahko rekli, da je to skrajni birokratizem, ki mu je samoupravljanje v resnici samo kulisa, demokracija pa španska vas. In še ena značilnost: komplicirati vemo tako ali tako, zakaj bi še tu, kjer lahko temu ali onemu nadobudnemu birokratu kdo stopil na prste in to doma, v podjetju. Tako bi šla po vodi težko pridobljena (toda papirnata) avtoriteta.

K omenjenim vprašanjem bi bilo zanimivo vzporediti naloge komunistov. Kaj je ugotovljala analiza? Prvič: informiranje ne sme biti nobena kampanja, marveč izgrajen in razmeram prilagojen sistem. Informacije morajo prihajati do slehernega proizvajalca tako, da ta ob svojem delu in proizvodnih nalogah za to ne bo potreboval posebne prizadevnosti. Nič manj pomembno kot obveščanje proizvajalcev o gospodarjenju in ostalih vprašanjih ni tudi zbiranje predlogov posameznikov, ki bi morali služiti kot material za sistematično proučevanje in za resno upoštevanje teh predlogov. Če bi bilo že danes tako, bi bilo s strani proizvajalcev mnogo manj nerganja in vsak posameznik bi čutil, da so njegova mnenja upoštevana, pa ne zato, ker je pač delavec, temveč zato, ker ima navadno največ praktičnih izkušenj na svojem delovnem mestu.

Komisija je ugotovila, da osnovne organizacije Zveze komunistov nekako ne morejo najti pravega stika s tisto problematiko, ki naj bi bila predmet razprav in odločitev komunistov. Iščejo nove prijeme, govorijo o socialistični demokraciji, ne vidijo pa birokratizma in lastnih vrstah.

Ce kaj, potem prav metoda vsestranskega obveščanja ena temeljnih snovi, o kateri bi morali v vsakem delovnem kolektivu najprej razmisliti prav komunisti. Seveda ne tako, da bi sklenili, kolikokrat na mesec naj bi nekdo sklical kolektiv; brezplodno sestankarstvo je odbijajoče, marveč tako, da komunisti ob svojih izkušnjah postavijo obveščanju osnovne temelje, podrobno izdelavo pa poverijo ljudem, ki so zato v naših upravnih službah in ki so zadolženi, da izvajajo tudi vsa statutarna določila o obveščanju, v kolikor so ta pač več ali manj posrečeno formulirana.

Dejstvo je, da je informiranost povezana z razvojem samoupravljanja. Proizvajalec, ki ni dovolj poučen o vsem, kar zadeva delovno organizacijo, ne more dobro upravljati, čeprav po svojem bistvu to želi. Strah, da bo informiranje izkoriščal samo v svojo korist, pa so in ostanejo le krinka za vse one, ki sicer so informirani, pa se informacije ne poslužujejo nikoli samo sebi v prid!

J.M.

Muzej NOV — pridobitev za Radgono

Letošnji dan vstaje bodo v Radgoni proslavili s pomembnim dogodkom: za javnost bodo odprli novo urejeno zbirko muzeja NOV. Za muzej so zbrali eno najzanimivejših starih radgonskih hiš, takozvani meščanski špital, ki je zanimiv tudi kot stavba.

V veliki stebni dvorani iz 17. stol. ter v vzporednem, nekoliko manjšem prostoru so v okusnih vitrinah razstavili blizu 1000 zgodovinsko zanimivih eksponatov. Že takoj v prvem prostoru pritegne obiskovalca kratek zgodovinski pregled, ki med drugim pravi: — V zadnjem letu prve svetovne vojne se je slovensko narodno gibanje razmahnilo ter je zajelo tudi vojaške enote. Razporeženje slovenskega ljudstva so pokazali

med drugim uporni slovenski vojaki v Judenburgu, Murauu in Radgoni. V Radgoni je izbruhnil upor v noči na 24. maj 1918... Vojaško sodišče je obsodilo na smrt osem vojakov. — Za tem prikazuje zbrano gradivo boj za severno mejo, pod vodstvom generala Maistra. Tu je videti številne dokumente tega časa tako fotokopije posameznih pism, legitimacije Maistrovih borcev in drugo.

Lepo je prikazano tudi napredno gibanje med obema vojnama s posebnim poudarkom na delovanju Društva kmečkih fantov in deklet na radgonskem območju, predvsem pa pri Vidmu. Kot zaključna celota pa je najbolj širše zbirka, ki prikazuje prihod okupatorja, prva nasilstva in organizacijo odpora. Številni fotografski material nazorno kaže prehod prvih nemških vojaških enot v Rad-

IZ LENDAVSKE OBČINE

Varčevati na vseh področjih družbenega življenja

V petek je bila v Lendavi razprava s koristniki proračuna — občinskega, na kateri je bilo uvodoma poudarjeno, da so letošnji restriktivni in ostali gospodarski ukrepi močno vplivali tudi na formiranje proračunskih sredstev.

Tako se je letošnji plan formiranja proračunskih dohodkov, ki je bil sestavljen na osnovi lanskoletnih pogojev gospodarjenja, pokazal kot prenapet, to vsekakor dokazujejo tudi nekateri številni pokazatelji. Od prvotno planiranih dohodkov za I. polletje letošnjega leta, ki so bili v višini 449 milijonov, se je v občinski proračun steklo le 355 milijonov, torej za 21 odst. manj. Največji izpad je pri prispevkih iz osebnega dohodka, kakor tudi iz prispevkov kmetovalcev.

S planom predvidenih 300 novih delovnih mest zaradi ukrepov ne bo realiziranih, to pa povzroča tudi omenjeni izpad. Predlagani so bili neka-

teri sklepi, ki predstavljajo le opozorilo koristnikom proračunskih sredstev, da ponovno proučijo možnosti ekonomičnejšega, racionalnega trošenja sredstev. Diskutanti, na seji so bili prisotni tudi predsedniki krajevnih skupnosti, so se med drugim zavzeli tudi za to, da bi krajevne skupnosti enotno obravnavale posledice poplav in v tej zvezi tudi odpisa davščin, tako da bi škodo priznali le tistim, ki so jim poplave prizadejale veliko škodo in ogrozile obstoj. Predsedniki krajevnih skupnosti so podprli akcijo varčnosti, kar je vredno vse pohvale.

V akcijo varčnosti se bodo morale vključiti tudi ustanove, društva in organizacije. Novi ukrepi bodo veljali tudi za ustanove in vse koristnike družbenih sredstev, pa je zaradi tega tudi tu potrebna prizadevnost pri iskanju in odkrivanju rezerv. Sprejetje sklepov oziroma opozoril ne pomeni rebalansa občinskega proračuna, ampak kot apel na razumevanje nastalih težav.

V RADENCIH POSVETOVANJE O GRADNJI ELEKTRARN NA MURI

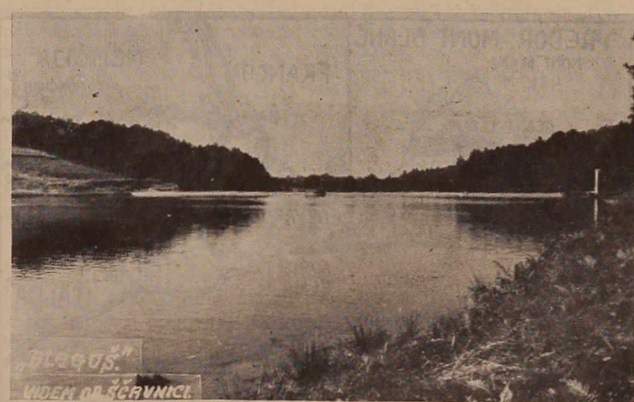
V soboto so se v Radencih zbrali poslanci, predstavniki pomurskih občin, dravskih elektrarn in drugi na posvetovanju o gradnji pomurskih elektrarn. Sklenili so, da naj dravske elektrarne pričnejo čimprej s pripravo načrtov. Po mnenju prisotnih naj bi bilo do septembra oziroma oktobra v M. Soboti zvezno posvetovanje o kmetijstvu. Posvetovanje je sklical občinski odbor SZDL G. Radgona.

UGOTOVITVE DELOVNIH ORGANIZACIJ S PODROČJA GOSPODARSTVA

Notranje rezerve niso parola

Delovne organizacije v gospodarstvu intenzivno proučujejo možnosti za izboljševanje organizacije dela in večje produktivnosti. O novih gospodarskih ukrepih potekajo živahne razprave in v našem sestavku bomo navedli nekaj ugotovitev in ukrepov nekaterih delovnih organizacij.

V ZDRAVILIŠČU RADENCI so v radanskem slatinskem obratu uvedli tretjo izmeno, poenostavili so notranje poslovanje ter ugotovili, da je potrebno iz režijskih služb preusmeriti v proizvodnjo 15 ljudi. V samem zdravilišču in v gostinstvu smatrajo za najbolj aktualno to, da povečajo dotok inozemskih turistov. Vendar odkrivanje notranjih rezerv za same Radence ni izhod za daljše obdobje, zato bodo še v tem mesecu pospe-



Med vabljive turistične kraje v Pomurju se je uvrstilo tudi Blaguško jezero

VREME

za čas od 22. julija do 1. avg.

Okoli 22. in 23. julija po večini oblačno in deževno ter hladno. Nato lepo vreme, le okoli 29. in 30. julija krajevne nevihte.

Dr. V. M.

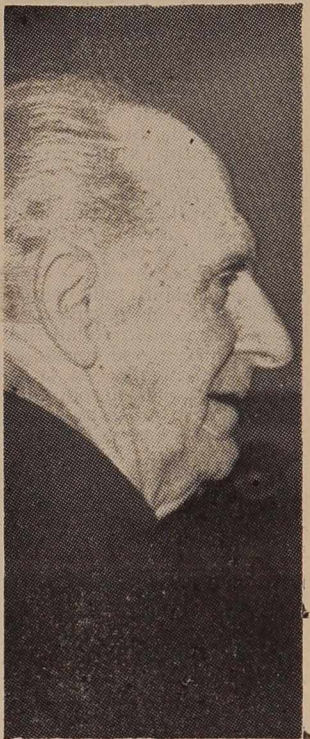
OD TEDNA DO TEDNA

Trije tehnični dosežki so te dni pritegnili pozornost svetovne javnosti. Ameriški satelit Mariner IV se je po večmesečnem poletu po vesolju približal planetu Marsu, skrivnostni »rdeči zvezdi«, na 17 tisoč kilometrov in tu pričel s posebno kamero snemati njegovo površino. Tako se je zgodilo, da je kamera, vdolana v satelit, poslala 224 milijonov kilometrov daleč na zemljo posnetke, ki sicer niso preveč jasni, ki pa bodo potem, ko jih bodo v celoti prejeli in jih razčlenili, pomnili za vesoljsko znanost velik korak naprej.

Kakor kažejo prva pojasnila, Mars ne pozna elektromagnetnih polj. Obdaja ga redka atmosfera, vendar je leta po mnenju nekaterih tolikšna, da more zagotoviti pogoje za živa bitja na planetu.

PREDOR POD MONT BLANCOM

V petek sta francoski predsednik de Gaulle in italijanski predsednik Saragat s svojo prisotnostjo pustila v promet najdaljši predor na svetu (11,6 km) pod najvišjo evropsko goro Mont Blanc (4810 m) in obenem odkrila spominske plošče na obeh vhodih. S to avtomobilsko potjo so za 300 kilometrov



Papandreu: »Kmalu se vrnemo!«

skrajšali dosedanje razdalje Pariz-Rim, zimsko avtobusno zvezo Ženeva-Turin pa celo za 500 km.

Statistike v zvezi z gradnjo nam odkrivajo marsikatero zanimivost. Izkopali ali bolje rečeno razstrelili so približno milijon kubičnih metrov kamnite gnote. Dela so terjala 17 smrtnih žrtev in kakih 800 ranjenih. Predor so pričeli graditi z obeh strani, tj. pri Chamonixu v Franciji in iz Valle d'Aosta v Italiji. Cestnice je široko 7 metrov. V skalo so vsekali kakih 40 prostorov za obračanje in zasilne postanke. Samo prežračevanje »velikega rova«, ki je visok 6,3 m, bo letno stalo 140 milijonov dinarjev.

Seveda se pričakuje, da bo skozi predor potovalo letno 350.000 vozil. Cene za prevoz se bodo gibale od 3.200 do 6.400 din. Sama vožnja skozenj pa bo trajala približno 12 minut.

Z ENO RAKETO — PET SATELITOV

V petek so v SZ izstrelili z eno raketo pet umetnih satelitov z aparaturnimi, ki bodo »poiskale« nove potrebne podatke za vesoljske polete. Sateliti so oddaljeni od Zemlje 550 km. Razen tega so izstrelili na pot okrog Zemlje znanstveno kozmično postajo Proton 1, ki tehta 12,2 tone. Njena največja oddaljenost od Zemlje znaša 627 km.

Ob novici, da je Mariner IV poslal prve slike z Marsa na Zemljo, se je seveda vzradostil ves znanstveni svet. V ZDA so ta uspeh ocenili kot »revolucijo« pri raziskovanju vesoljskega prostora. Ni dvoma, da pomeni uspeh ameriških znanstvenikov kakovosten skok pri osvajanju vesolja. Prav je, da ta dan slavimo kot uspeh vse svetovne znanosti. Človeku pa se ne-

hote vsiljuje misel, kako hitro bi mogel človek prodirati v vesolje, če ga ne bi motila trenja te ali one narave in če bi države združile vse svoje znanstvene sile in finančna sredstva v iste namene.

ZAPETLJAJI V GRČIJI

Nekam presenetila nas je novica, da je dosednji grški ministrski predsednik Papandreu, vodja unije centra, moral pod kraljevim pritiskom odstopiti. Mandat za sestavo nove vlade je prejel tudi član iste politične skupine Georgios Novas, ki pa ima težave z izpopolnitvijo ministrskih sedežev. Večina članov dosednjega kabineta namreč nocoje sprejeti resorjev, demonstranti pa imenujejo novega mandatarja »kraljevsko lutko«.

Premier Papandreu je imel težave že v času, ko je po volitveni zmagi leta 1963 sestavljal svoj kabinet. »Z vrha« so mu tedaj namignili, naj zauporabni resor generalu Garufaliasu, ki vodi desnico v uniji centra, če želi, da bo kralj vlado priznal. Značilno je, da je premier opozoril dvor na desničarske častnike, ki rovarijo proti vladi, in na resnico, da so se mnogi kompromitirali za časa nacizma in da bi jih bilo treba odstraniti. V to kralj Konstantin ni privolil. Desničarski častniki pa so spet očitali demokratičnim častnikom, da so ustanovili svoje združenje in da so pripravljeni na levičarsko popuščanje in izdajo.

Papandreu je v razgovoru s kraljem, ki je trajal deset minut, zahteval, naj podpiše dekret o razrešitvi dolžnosti generala Garufaliasa, nato pa zagrozil, da bo odstopil. Kralj je zaščitil obrambnega ministra in nato uporabil zakonsko pravico, da sme razrešiti premiera premierske dolžnosti.

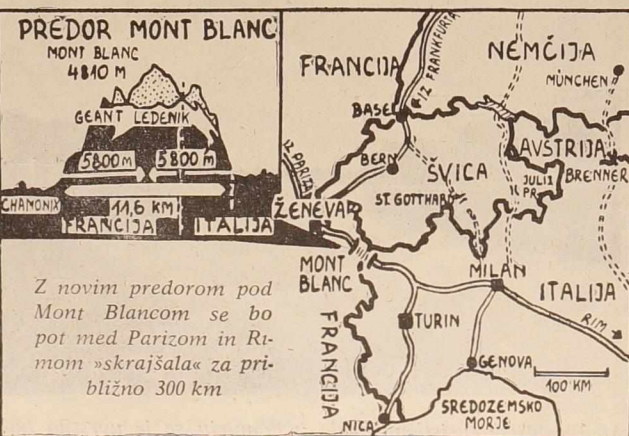
Demonstracije v Atenah, Solunu in drugod so pokazale, da se prebivalstvo ne strinja z zakonitim »strmoglavljenjem« Papandreuja. Sam Papandreu obljublja, da se bo kmalu vrnil na oblast. Obenem opozarja policijo, da bo vsakdo odgovarjal za grobsti, ki bi jih počel ob tem prevratu, ko bo spet (po volitvah) prevzel vladno krmilo.

SCHRÖDERJEVE IZJAVE

Zahodnonemški zunanji minister Schröder je pred dnevi v intervjuju časniku General Anzeiger opozoril, da bi se Nemčija odpovedala jedrskega orožja, če bi v okviru NATO ali kakor koli drugače postavili na noge silo, ki bi bila sposobna zagotoviti Evropi varnost.

Iz tega sledi, da se v Bonnu v primeru, da bo ameriški načrt o večstranskih jedrskih silah NATO povsem propadel (poleg Francije se temu upirajo posebej male države — članice NATO ne bodo zastavili pred zahtevo, naj jim ZDA prodajo atomsko orožje. Pravijo, da je take namige dobil zahodnonemški veleposlanik v Washingtonu, kolikor se zavezniki ne bodo »spame-tovali«).

Ni dvoma, da ne gre pri ministri izjavi samo za predvolilno raco. V Zahodni Nemčiji bodo namreč volili prav kmalu, pri čemer pa ni več tako zanesljivo, da bo dobil Erhard primerno večino. Nekateri celo domnevajo, da bi utegnili priti do »velike koalicije« med socialnimi demokrati in krščansko demokracijo, morda nekaj podobnega kakor v Avstriji. Socialni demokrati so namreč postali po zadnjem kongresu vsenarodna stranka in so se odrekli marksistične in razredne ideologije.



Priprave na volitve in konference SZDL

Minuli teden je bila v Lendavi seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL namenjena pripravam za volitve polovice članov svetov krajevnih skupnosti. Člani odbora so v razpravah poudarjali pomen dobrih kadrovskih pripravl in ugotovili, da je potrebno analizirati dosedanje delovanje svetov krajevnih skupnosti.

Ker se približuje tudi čas za občinsko konferenco SZDL in bližnje kongrese, je na sestanku bila poudarjena potreba po sklicanju sektorskih posvetovanj s krajevnimi organizacijami SZDL in drugimi družbenimi organizacijami. Program dela za drugo polletje, ki ga je odbor sprejel, med drugim predvideva tudi sklicanje izrednih konferenc SZDL, na katerih naj bi izvolili delegate za občinsko konferenco.

Člani izvršnega odbora občinskega odbora SZDL so bili mnenja, da bi razgibano družbeno politično aktivnost delili na dva dela. V prvi fazi naj bi zajela priprave za volitve polovice članov svetov krajevnih skupnosti in istočasno tudi priprave za volitve v poravnalne svete, ki se prav tako obnavljajo, v drugi fazi pa naj bi se začele neposredne priprave za občinsko konferenco, ki naj bi bila predvidoma v novembru.

Pomoč prizadetim ob elementarnih nesrečah

Elementarne nesreče v zadnjih desetih mesecih so v Jugoslaviji pa nepopolnih podatkih povzročile okrog 400 milijard škod. Jugoslovanski RK je tudi sedaj, kot množična humanitarna organizacija, začel z akcijo za takojšnjo pomoč prizadetemu prebivalstvu. Pri tem gre za zbiranje vseh dobrin in sredstev, ki jih ustanove, delovne organizacije in občani lahko darujejo kot pomoč najhujše prizadetim. Akcija za zbiranje po-



Pričela se je žetev

V Pomurju se je v teh dneh začela žetev, ki jo je muhasto vreme potisnilo skorajda dober mesec nazaj. Povsod pričakujejo kljub slabemu jesenskemu in spomladanskemu vremenu zadovoljiv pridelek, ki bo na površinah, ki niso bile dalj časa pod vodo, kar zadovoljiv.

Samo v soboški občini je letos posejanih 8100 ha površin s pšenico, od tega je v družbenem sektorju 680 ha, ki so posejani z visokorodnimi

sortami, med katerimi velja omeniti: bezostaja, leonardo, etiole de shoisy in libelulla.

KIK Pomurka ima na svojih površinah posejanih 680 ha pšenice. Na teh površinah so posamezne sorte zastopane: leonardo 334 ha, bezostaja 200 ha etiole de shoisy 120 in libelulla na 14 ha. Skoraj povsod so te površine strnjene v več 10 ha komplekse, kjer je obdelava in pospravo bolj-

Tudi v lendavski občini so dela z žetvijo v polnem razmahu. Površine okrog 3000 ha, kjer je posejana pšenica so »oživele«. Na družbenem sektorju je posejanih 168 ha pšenice, 40 ha ječmena in 41 ha ovsa.

Strokovnjaki predvidevajo, da se bo letos gibal pridelek na družbenih površinah med 35 in 40 meterskih stotov na hektar.

Nekoliko slabši bo pridelek tudi letos na zasebnih površinah, ker je vodna stihija uničila dobrušen del površin. Kljub temu pa ne gre vso krivdo pripisati slabemu vremenu, ker je še vrsto drugih činiteljev, ki vplivajo na slab donos. Med drugimi velja omeniti slabo izbiro sort, saj je samo v soboški občini pri zasebnikih posejanih le 65 % vseh površin z visoko rodniimi sortami, kar je težko primerjati z družbenimi površinami, ki so 100 odst. posejane z visoko rodniimi sortami.

»POLETNA NOČ« NA LJUTOMERSKIH RIBNIKIH

Turistično društvo Ljutomer bo v sodelovanju z gostinskimi podjetjem »Jeruzalem«, ljutomerskim kombinatom, Indopolom in brodrskim društvom priredilo 7. avgusta zvečer zabavno revijo »Poletna noč na ljutomerskih ribnikih«. Na programu bo modna revija, pri kateri bodo sodelovali ljutomerski Indopol, PIK iz Maribora, lendavska dežnikarna in še nekatera druga podjetja. Posebna točka prireditve bo izvolitev »prleške rože«, (prijava zbira turistični biro v Ljutomeru). Vedri del prireditve predvideva tudi »plovbo na otok skrivnosti« ter humoriistične vložke »Prlekija skozi stoletja«.

UGODNI REZULTATI V PRVEM POLLETJU

V soboto dopoldne je delavski svet v »Agroservisu« razpravljal o periodičnem obračunu in gospodarjenju v prvem polletju letos. Člani DS so ugotovili, da je letošnji finančni uspeh boljši v primerjavi z istim obdobjem lani, kar je rezultat večje storilnosti in boljše organizacije dela, delno pa so na ugodnejši finančni uspeh vplivale tudi povečane cene uslugam. Celotni dohodek je letos narasel za 30 odstotkov, vrednost porabljenih sredstev pa se je povečala za 26 odst., kar kaže na bolj ekonomično gospodarjenje v prvi polovici letošnjega leta.

PRED ZASEDANJEM MINISTRskega SVETA ORGANIZACIJE AMERIŠKIH DRŽAV

Merjenje sil

Po ameriških načrtih naj bi bilo 4. avgusta v Riu de Janeiru konferenca ministrskega sveta Organizacije ameriških držav (OASD). Sprva so jo napovedali za drugo polovico junija. Toda severnoameriška mornariška pehota se je nenadoma pojavila na dominikanskih tleh. S tem ni samo kršila suverenosti te dežele, temveč tudi osnovna načela, ki bi jih naj vsaj teoretično spoštovali in na katerih temelji omenjena medameriška organizacija. Gre za načela neposredovanja, nevmešavanja in samoodločbe.

Prav težnje po uresničevanju gornjih načel so tudi privedle do ustanovitve Organizacije ameriških držav. Hoteli so namreč zagotoviti samo-

stojan nevarni razvoj držav latinskoameriške poloble, onemogočiti medsebojno vmešavanje v notranje zadeve in obraniti dežele pred severnoameriškim posredovanjem. In ko je kazalo, da so pri tem že nekaj dosegli, ko so se že pojavili poizkusi, da bi našli metode, ki bi bolj ustrezale sodobnim političnim in družbenim odnosom v Latinski Ameriki in v svetu, je prišla dominikanska kriza, ki je odprla oči in pokazala vso nemooč.

Ta kriza, njeni vzroki, posledice in način reševanja so opozorili na potrebo, da vendar nekaj store. Preložena konferenca je imela na dnevnem redu nekaj neotipljivih vprašanj. Sama dominikanska kriza pa je novi predvideni konferenci dala konkretno vsebino. Zato se na veliko pripravljajo, da bi ta vsebina dobila tudi načelne okvire.

Določa naj načela in najdejo orodje za zajamčenje takih načel.

Vendar se vsiljuje vprašanje, kakšna so ta načela. Dominikanska kriza je pokazala, da načela, na katerih temelji Organizacija ameriških držav, ne ustrezajo resničnosti v tem delu sveta, ali pa poborniki teh načel niso bili dovolj odločni v njihovi obrambi in izvajanju. Takó bodo na predvideni konferenci morali odločiti o tem ali ta načela veljajo še naprej in ali bo organizacija sploh obstajala dalje in živela. Takšno razpote se na prvi pogled zdi nemestno, ker vemo, da je OASD mogla vedno najti potrebno večino za vsako odločitev. Toda če ne bodo našli sredstev za uveljavljanje dosedanjih načel, bi to bila skoraj moralna smrt (če že ne fizična) tega mednarodnega telesa.

Stališča posameznih dežel so več ali manj znana. Se skoraj povsem ujemajo s stališči, ki so jih posamezne dežele zavzele v razpravah o ameriškem posredovanju v Dominikanski republiki. To je bil v resnici zrelostni izpit organizacije in njenih članov, izpit, ki ga sicer niso položili vsaj kar zadeva večino.

Prav zato se na konferenco pripravljajo na obeh straneh. Pet dežel — Mehika, Čile, Urugvaj, Argentina in Peru — so razvile živahno dejavnost za obrambo Organizacije ameriških držav pred negativnimi dojemami in novo prakso, ki se je pokazala ob dominikanskem posredovanju.

Te dežele so za ohranitev in uresničevanje načel ustanovne listine iz Bogote in ureditev enakopravnih odnosov med Latinsko Ameriko in ZDA. Koliko bodo pri tem žele uspeh, bomo šele videli. Združene države Amerike in latinskoameriške dežele, ki jih podpirajo, so izredno živahne in žele že naprej zagotoviti v Riu de Janieru takšen izhod, kakršen jim ustreza: tj. naj bo posredovanje dovoljeno.

Pri tem je posebno dejavna brazilska vlada, ki je prav tako kakor ameriška vlada odločen prista ustanovitve stalnih medameriških sil, imenovanih mirovnih sil. Te medameriške sile bi delovale v vsakem primeru, ko bi večina sodila (seveda pod vodstvom ZDA), da grozi polobli nevarnost pred tujim posredovanjem, tj. pred »komunistično subverzijo«, ki po mnenju teh ni proizvod domačih okoliščin, temveč uvoženi izdelek.

Ustanovitev takih medameriških sil bi pomenila uzakonitev posredovanja in sprejembo načel Organizacije ameriških držav, česar se ravno boje mnoge dežele, kajti pri sedanjih odnosih ni težko dobiti dvotretjinske večine. Toda odpor temu iz dneva v dan raste. Zato nekateri pričakujejo, da se bodo ZDA za sedaj odrekle uresničenja te zamisli. Vsekakor pa bo predvidena konferenca ministrskega sveta pomembna, saj bo pokazala, kakšen je sedanji odnos in razpored sil na »zeleni celini«.



Letos je črni ribez v Pomurju zelo dobro obrodil. Kot običajno, pa so tudi letos imeli pridelovalci težave z obiranjem, ker je bilo težko dobiti obiralec. (Foto: Feuš)

Z OBISKA NA KIRURŠKEM ODDELKU SOBOŠKE BOLNIŠNICE

Premalo skrbi varnosti pri delu

Minuli teden je bilo več nesreč pri delu, kot prejšnje tedne. Nesreče pa niso bile samo med delavci pri delu, pač pa tudi med našimi najmlajšimi. Tako je 3-letni Miroslov Šrajner iz Buncana postal invalid za celo življenje, saj je izgubil nogo nad gležnjem. Postal je »žrtev« naše kmetijske mehanizacije, še več: bil je žrtev nepazljivosti staršev. Istega dne, to je minulo sredo, pa je bil dopoldne pripeljan v soboško bolnišnico še Jože Kavaš iz Odranec, ki si je poškodoval je opozoril tudi primarij dr. levo nogo. Na te nesreče nas Vrbnjak, Katerega sem tudi zvrnil za mnenje o vzrokih nesreč.

Kako gledate na mlade paciente, mogoče tudi invalide mladih let, ki so žrtev nepazljivosti staršev ali samih sebe?

»Mi v bolnici vedno opozarjamo starše, da naj otroke pri delu pazijo in da jih naj imajo vedno v očeh, kaj delajo in kako. Istočasno pa predno se bodo starši odločili za delo, naj premislijo tudi okoliščine, če ne bi bile le-te usodne za otroka. Rekli bi lahko, da je to naše opozorjanje naletelo več ali manj na nema ušesa, saj beležimo, da dneva v dan več primerov, da so postali žrtve naši najmlajši občani. Obenem se pa vprašam, kakšnega pomena so otroci pri delu, kot je žetev ali temu podobno? Namreč na to vprašanje še sam nisem

našel primerne odgovora. Zavedam se in imam tudi vedno pred očmi otroke in njihovo živahnost ter razposajenost, saj to je dober znak, da so otroci zdravi, vendar se ne bi smela ta živahnost potem tako tragično končati s tako hudimi posledicami, kot se v več primerih to tudi dogodi.

Koliko otrok pa dnevno pregledate, da so poškodovani in ali se je ta odstotek dvignil izpred vojnih let?

»Da, mi pregledamo dnevno 5 ali več primerov otrok, ki se poškodujejo pri delu ali kje drugje, saj bi lahko rekli, da se je povečal za kar 20 odstotkov izpred vojnih let.

Koliko pa odpade na oddelku kirurgije na poškodbe?

na celotno zdravljenje skoraj »Na našem oddelku odpade 70 odstotkov zaradi poškodb pri delu ali pri ostalih nesrečah.

Kateri predmeti pa povzročijo največ nesreč pri delu?

»To so slamozeznice in reopreznice. Ne odpravim, da se na naloženem senu ali snopju vozijo, ker je bilo že precej primerov, da so se poškodovali itd.

In kje se pride lahko do poškodb?

»Do poškodb pa lahko pride tudi na cesti, kjer je v nemali meri boler nesreč prav alkohol in potem kako težko

je zdravljenje takih bolnikov ali ponesrečencev.

Najin razgovor je zmotil tovrstnik, ki je peljal mimo bolnice. Dr. Vrbnjak mi je zastavil vprašanje: »Ali mislite, da je to prav, da so ves promet speljali prav po tej ulici mimo bolnice, saj pa vemo da bolniki potrebujejo mir in čist zrak?«

Odgovori sem mu, da to res ni najbolj pravilno in da je to zgrešeno, saj bi lahko obvoz speljali po drugih ulicah, razen tega pa že precej časa ni pred soboško bolnico prometnega znaka, ki opozarja soferje na bolnico.

Ob koncu sem obiskal še dva ponesrečenca v drugem nadstropju, katera sta mi opisala, kako je prišlo do nesreče.

Jože Kavaš iz Odranec: »V jeseni bom šel v osmi razred osnovne šole. V sredo zjutraj me je oče zbudil ob tretji uri, da sem se z njim peljal v Noršince po les. Ko sem v Rakičanu mislil priti na voz, sem nerodno stavil nogo med kolo, ki mi jo je zdobil. Bolečine so bile hude, so še sedaj, vendar ne več tako hude, kot so bile. Želim si, da ne bi imel posledic.«

Alojz Spilak iz Otovca: »Ko sem njivo povlačil, sem brano obrnil navzgor, v tem času pa so konji potegnili tako, da se nisem mogel obvarovati, da ne bi padel na brano. Poškodoval sem se po trebuhu. Sedaj je že boljše.

Tonček Casar

PRI ZAVIRANJU GA JE ZANESLO

V sredo je prišlo do prometne nesreče v Razkrižju, kjer sta trčila mopedista Franc Belović iz Strigove in Alojz Krznar iz Veščice pri Ljutomeru. Belović je pripeljal iz Strigove na glavno cesto v Razkrižju, z njegove leve pa je privozil Krznar, ki ga je pri zaviranju začelo zanašati. Pri trčenju je dobil Krznar hude telesne poškodbe in so ga prepeljali v bolnišnico. Materialna škoda na vozilih znaša po nestrokovni oceni 60.000 dinarjev.

Za šolanje ni pravega razumevanja

Kateri so glavni činitelji vpliva na politično in sociološko dozorevanje mladega človeka? Kakšen naj bo lasten delež vpliva mladega človeka na proces samovzgoje in na družbo, da bomo dosegli najboljše rezultate? Kakšen naj bo odnos družbe do vzgoje mladega človeka? itd.

To je le nekaj vprašanj, ki karakterizirajo mladinsko problematiko, ki je še posebno živa na področju, kjer je mladina po izobrazbeni in socialni strukturi izrazito neenotna. Na takih področjih pa se mladinske organizacije srečujejo s problemi, ki jih je težko reševati.

Da bi osvetlil del vprašanja mladinske problematike na konkretnem primeru, na področju, kjer je socialna struktura mladine zelo raznolika, sem tov. Emila Kuharja, sekretarja občinskega komiteja ZMS Ljutomer, prosil, da mi odgovori na nekaj vprašanj:

Ali bi lahko na kratko opisal probleme, s katerimi se srečuje vaš komite?

Komite kot celota pri svojem delu ni bil aktiven. Izstopali so le posamezni člani komiteja. Nobeni seji komiteja niso prisostvovali vsi člani. Dva člana se po izvolitvi

LAHKE POLETNE OBLEKE — ŽE OD 2.800 DALJE



PROJEKTI SERVIS
Modna hiša
LJUBLJANA · MARIBOR

v komite sploh nista udeležena. Tudi predsedniki aktivov se niso redno udeleževali plenarov, čeprav so bili vedno pravočasno obveščeni. To nam jasno kaže, da se ni program dela ObK dosledno izvajal, kar je vsekakor vplivalo na aktivnost celotne mladinske organizacije. Najdoslednejše se je mladina angažirala le pri političnih aktivnostih, razpravljal o smernicah zadnjih kongresov ZK ter o novih gospodarskih ukrepih.

Kakšno je bilo ideološko delo?

To področje je pri nas najbolj problematično. Razen razprav o smernicah zadnjih kongresov ter o organizaciji šole za življenje — dvodnevne seminarja za vodstva aktivov, praktično nismo nič naredili.

Največje težave z ideološkim delom imamo na vasi. Večina vaške mladine dela v podjetjih, ko pride domov pa na zemlji. Zato se tudi vaška mladina ne zanima za idejno-politično delo. Zanima se bolj za šport in zabavo.

Drug problem, ki sploh ne bi smel biti problem, je neprizadetost mladih učiteljev, ki učijo na vasi, za kakršno koli mladinsko delo. Lahko se

spet vprašamo, na kakšni ravni je njihova družbena zavest in odgovornost, ali odgovarja današnjim pogojem idejno-vzgojno delo na šolah — v tem primeru na učiteljskih?

Pri reševanju vseh vprašanj, ki nas tarejo pri ideološkem delu, bi moral občinski komite v bodoče posvetiti več pozornosti socialnoekonomskim problemom, splošnemu in strokovnemu izobraževanju mladih ter možnostim izkoriščanja prostega časa.

Kaj meniš o aktivnosti mladine v samoupravljanju?

Mladina bi se lahko aktivno vključila v samoupravni proces, ker pozna to problematiko, ne upa pa z besedo na dan. Beseda mladina se malo kje sliši, še posebno tam, kjer se kaj odloča. Svoje probleme obravnava v svojem zaprtem krogu, ali pa kje drugje, samo tam ne, kjer bi bilo pristojno ter večkrat koristno za njega ter za celotni kolektiv.

Danes je zelo aktualen problem vključevanja mladine v uk ter šolanja na drugi stopnji! Ali je to problem akuten tudi v ljutomerski občini?

Tudi ta problem je pri nas aktualen. V industrijsko podjetje Tehnostroj se je na primer prijavilo 42 kandidatov, v uk jih bodo vzeli 17, v trgovsko podjetje Vesna se je prijavilo 37, sprejeli pa bodo le 3 kandidate. Na drugi strani pa je VZK Ljutomer razpisal 9 štipendij za srednjo kmetijsko šolo v Svecini, a do danes se še nihče ni prijavil. Ljutomerska gimnazija bi za šolsko leto 65/66 sprejela 72 dijakov, prijavilo pa se jih je le 42 itd.

Predvsem se nam zdi čudno, da v naši občini, ki je pretežno agrarna, mladina, ki ima možnost šolanja na drugi stopnji, kaže tako malo zanimanja za kmetijska vprašanja. To nam narekuje da bomo morali v bodoče bolj sistematično usmerjati mladino v uk ter v ostale poklice.

P. Potočnik



S prijetnega taborjenja ob negovskem jezeru

POLEMICA

Ali so hlevi res prazni?

23. številki Pomurskega vestnika je izšel članek tov. Stolnika z naslovom »Izgubljen posluh za odgovornost«.

V članku pisec navaja, da so hlevi družbenih kmetijskih organizacij v soboški občini na pol prazni. Ker ima obrat za kmetijstvo Rakičan na območju soboške občine zgrajenih največ stojišč za pitano govejo živino, se prav gotovo nanaša omenjeni članek na »pol prazne« hleve tega obrata. Pisec postavlja v članku vprašanje odgovornosti in navaja: »Ali je kmetijska delovna organizacija proizvajalci člen naše družbe ali pa je to avtonomna brez vsake odgovornosti navzven?« Nadalje pravi: »Odgovor na to vprašanje lahko pričakujemo, vendar bo kot običajno »objektivno«, »objektivno« vse do takrat, dokler ne bomo postavili v ospredje osebne odgovornosti in to materialne odgovornosti.

Popolnosti se strinjam s pisecem da bo potrebno pri nas postavljati v ospredje osebno odgovornost in tudi materialno odgovornost. V kolikor bi se pri nas dosledno povsod po tem ravnali, bi se sigurno naše celotno gospodarstvo in vsa ostala gospodarska dejavnost nahajala v boljšem položaju kot pa se nahaja sedaj.

Kakšna je po tem resnica glede »pol praznih« hlevov pri obratu za kmetijstvo Rakičan? Na 15 ekonomskih enotah, kjer pitamo živino, imamo trenutno 5600 komadov pitane goveje živine. Na 14 ekonomskih enotah imamo vse hleve polne, ponekod imamo celo teleta v šupah. Edino na EE M. Sobota imamo v treh hlevih vskladiščene surovine za krmila. V teh treh hlevih je prostora za 530 glav pitane živine. Torej lahko govorimo le o teh »praznih« hlevih, ki pa prav tako niso prazni, ampak napolnjeni z nakupljenimi surovinami za krmila. Te hleve bi lahko imeli prav tako napolnjene z živino, saj imamo še dovolj kvalitne lanske silaze in tudi teleta bi lahko dobili, čeprav ne vsa na domačem območju, marveč iz sosednjih območij. Ni pa naša krivda, če ne moremo dobiti za gradnjo nepotrebne centralne skladišča pri EE mešalnica v M. Soboti potrebnih finančnih sredstev. Naj navedem, da je naš

obrat za kmetijstvo nastal z združitvijo bivših treh obratov: Lendave, Beltinci in Rakičana. K temu obratu smo v lanskem letu priključili vso lastno proizvodnjo bivših štirih kmetijskih združenj. V zadnjih letih smo zgradili dve prasičarski farmi: v Nemščaku in Jezerju s trenutno letno kapaciteto 18.000 komadov bekonov. Zgradili smo hleve za pitano govejo živino s kapaciteto 6150 komadov. Vendar pa v tem istem času nismo zgradili nobenega novega skladiščnega prostora čeprav porabimo samo za prehrano naše živine letno cca 1400 vagonov krmil, razen tega mešamo krmila še za obrat za kooperacijo in nekatere druge koristnike. Po tem ni čudno, če imamo v teh treh hlevih in v enem svinjaku surovine za krmila, ker imamo razen tega vskladiščene surovine še v hlevih in šupah pri privatnikih. Pred kratkim smo najeli skladišče celo v oddaljeni Metliki, ker ga bližje nikjer nismo mogli dobiti.

Seveda se sedaj postavlja samo od sebe vprašanje, zakaj si nismo zgradili skladišča, če ga tako nujno rabimo. Mi bi si ga zgradili, vendar ni dala finančnih sredstev, ker so se sredstva dajala večinoma za razne akcijske programe in to predvsem za gradnjo hlevov in še tu v začetku samo za tipske hleve. Koliko milijard je šlo za razne tipske hleve v zveznem merilu, ki potem niso služili svojemu namenu? Čeprav mi nismo gradili tipskih hlevov, vseeno vsi naši hlevi, ki smo jih zgradili, niso taki kot bi morali biti. Kako bi pa naj tudi bili, če nam je banka dajala le določena minimalna sredstva po enem stojišču, ki so bila seveda daleč preskromna za solidnejšo izgradnjo. Zato pa toliko bolj upamo in pričakujemo, da nam bo sedanja gospodarska reforma omogočila, da bo tudi kmetijstvo dobilo enake lastne možnosti za razširjeno reprodukcijo kot jo ima večina ostalih gospodarstevskih panog.

Takšna je torej resnica o »pol praznih« stojiščih. Res je, da smo imeli v začetku leta le 4300 komadov pitane živine, ker pač vsi novi hlevi še niso bili zgrajeni, vendar smo imeli že koncem me-

seca marca preko 5000 komadov pitane živine. Predlagam tov. Stolniku in tudi vsem ostalim, ki so nas tudi po radiu M. Sobota obtoževali za »prazna« stojišča, da se pridejo po naših ekonomskih enotah osebno prepričati o mojih navedbah. Vsem bomo povedali, da smo v prvem polletju že prodali 2063 komadov lastne pitane živine in nakupili cca 300 komadov telet. Dalje bomo povedali, da imamo vse svinjake razen enega polne s cca 10.000 komadov raznih kategorij svinj. Obvestili vas bomo, da smo kljub objektivnim težavam v kmetijstvu v lanskem letu dobro gospodarili in usvarili 90 milijonov ostanka čistega dohodka, katerega smo razdelili: 55 milijonov v skladi in 35 milijonov za osebne dohodke, čeprav predstavljajo pri nas preko 90 odst. vsega dohodka živinorejske proizvodnje, ki se smatra v zveznem merilu za nerentabilno proizvodnjo. Da so bili doseženi v živinoreji dobri rezultati, se vidi po tem, da smo imeli v lanskem letu pri skupnem stališču cca 4000 komadov pitane živine v Sloveniji najnižjo polno lastno ceno in da smo bili z našo PLC mleka med najcenejšimi posestvi v Sloveniji. Pri svinjnih smo imeli res izgubo, čeprav smo porabili za 1 kg prirasta bekonu le 3,16 kg krmil, kar je v evropskem merilu zelo dober rezultat. V letošnjem letu je delavski svet obrata že dvakrat razpravljal o tem, da bi z ozirom na nizke odkupne cene svinj svinjerejsko proizvodnjo radikalno zmanjšali. Delavski svet je sklenil, da se z zmanjšanjem svinjerejske proizvodnje počaka do uveljavitve nove gospodarske reforme.

Zavedati se moramo, da ne moremo nihče nobene gospodarske organizacije prisiljevati, da proizvaža tisto, kar je nerentabilno. Družba je tista, ki mora z ekonomskimi ukrepi stimulirati proizvodnjo, ne pa kot je bil do sedaj slučaj v kmetijstvu, da je to proizvodnjo večkrat z raznimi neekonomskimi ukrepi celo destimulirala. Boljše je zmeraj dati domačim proizvajalcem takšne ekonomske pogoje, da ne bo treba za devize uvažati tiste kmetijske proizvode, ki bi jih ob pametni ekonomski politiki in z ozirom na naravne pogoje lahko celo sami izvažali in to po povprečnih evropskih cenah. Se-

danja gospodarska reforma bo dala kmetijstvu, čeprav še ne v celoti, take ekonomske pogoje, ki bodo sigurno v Jugoslaviji naglo dvignili kmetijsko proizvodnjo.

Res človeka prizadene tako neodgovorno pisanje kot je omenjeni članek tov. Stolnika. Tov. Stolnik nas je tudi kritiziral v »Delu« češ zakaj smo sprejeli sklep, da bomo odprodali oddaljene in razdrobljene parcele, ki so jih prej kmetijske zadruge odkupile. Res ne vem, ali nismo toliko samostojni, po zakonu smo, da ne bi smeli od skupaj 4100 ha lastnih površin odprodati cca 30 ha oddaljenih in razdrobljenih površin, ki jih ne moremo zamenjati in arondirati, za proizvodnjo so pa v breme, in za ta denar kupiti zemljišča v bližini naših kompleksov?

Skledar Franc, dipl. ing. agr. direktor obrata za kmetijstvo Rakičan

(Ne) izgubljeni posluh za odgovornost

Odgovor na beležko »Izgubljen posluh za odgovornost«, ki ga je objavil direktor obrata za kmetijstvo Rakičan, dipl. ing. agr. tov. Franc Skledar, me brezkompromisno predstavlja kot obtožbenca. Obtožen sem neodgovornega pisanja o obratu za kmetijstvo. Da je mera zvrhana, sem hkrati obtožen za »stare grehe«, ki sem jih naredil z objavami v Radiu Murska Sobota, kjer sem zaposlen in za pismo, ki sem ga kot bralec priobčil v rubriko »Pisma bralec« v dnevniku Delo. Sreča, da ni očitkov tudi na račun tistega, kar bom še napisal!

Tovarišu ing. Skledarju moram najprej povedati, da je beležko, ki sem jo objavil v 23. številki PV, prebral malo preveč bežno, ker bi sicer moral ugotoviti, da sem v prvem odstavku samo spomnil na preštevila, že moreče razprave na najrazličnejših sestankih, ki so se vrstili več mesecev. Naj citiram: »Spom-

nimo se samo, koliko razprav je bilo o tem, da so hlevi družbenih kmetijskih organizacij v soboški občini pol prazni. Človek bi mislil, da se bo v nekaj mesecih zboljšalo, toda v poročilu veterinarske službe, ki so ga podali na zadnji seji občinske skupščine v M. Soboti, zasledimo tudi tole: — »Nisem torej navedel, da so hlevi »pol prazni«, marveč sem samo spomnil na razprave o tem, nato pa citiral povzetek iz poročila veterinarske službe:

»Stalež pitanih goved — bikov in telic na privatnem sektorju je v porastu in sicer zaradi dobre cene. Ne bi pa mo-

da imajo tudi ponekod drugod hleve uporabljene za druge namene.

Kot lahko berem iz odgovora, ima obrat za kmetijstvo Rakičan le tri »prazne« hleve, v katerih je prostora za 530 glav pitane živine, zdaj pa so vskladiščene v njih surovine za umetna krmila, medtem pa teleta ki jih je trenutno na pretek, privezujejo v zasilne šupe! (?) Sicer pa se ne bom spuščal v to, o tem naj razmišljajo strokovnjaki. V odgovoru je tudi rečeno, da so stojišča v hlevih zdaj polna, razen 530, kjer so skladišča. V začetku leta so baje res imeli samo 4300 telet, vendar očitno ne samo zato, ker vsi novi hlevi še niso bili zgrajeni. Ali niso bila prazna stojišča tudi v dograjenih hlevih?

Zastran pisma v Delu pa menim, da z odgovorom na beležko nima nič skupnega, zlasti, ker sem ga napisal kot bralec Dela, ne pa kot novinar Pomurskega vestnika. Dodajam pa, da tudi tam ni šlo za neodgovorno pisanje, kot to navaja tov. ing. Skledar, marveč za problem, ki se ga je pač obrat za kmetijstvo lotil po svoji najboljši presoji. Če je pa do prodaje zemljišč moralo priti, bi moralo to vse prej zaskrbeti koga drugega, kot omenjeni obrat.

Ob koncu pa še tole: Za predlog, naj pridem v ekonomske enote obrata, se lepo zahvaljujem. Čeprav sem si precej hlevov in svinjakov ogledal letos malo pred pomladjo, vendar bo zdaj bolj zanimivo, ko so vsi docela napolnjeni z živino. Mogoče se bomo takrat tudi pomenili, kdo je pisal bolj neodgovorno!

Janko Stolnik

Za milijardo dinarjev škode

V radgonski občini so že ugotovili, da bodo letošnji proračunski dohodki zaradi toče in poplav za okrog 50 milijonov dinarjev manjši od predvidenih. V zasebnem sektorju kmetijstva je povzročila toča za 286 milijonov, poplave pa za 80 milijonov dinarjev škode.

Radgonski kombinat je utrpel v vinogradništvu škode za 72 milijonov, v poljedelstvu za 12 in v sadjarstvu za 21 milijonov dinarjev škode. Zaradi poplav, predvsem na videmskem področju, pa se bo zmanjšala vrednost proizvodnje radgonskega kombinata za okrog 120 milijonov dinarjev. NA VG Kapela znaša skupna škoda 158 milijonov dinarjev, od tega na nasadih ribeza za 5 milijonov, v vinogradih za 48 milijonov, v mladih trsnih nasadih za 6 milijonov dinarjev. Poplave so na kapelskem območju uničile posevke v vrednosti 20 milijonov dinarjev.

Kot v vseh ostalih občinah so tudi v soboški pričeli z o-

cenjevanjem nastale škode. Premikanje razmočene zemlje je uničilo 120 kmetovalcem na Goričkem 31 ha zemlje. Ker so posledice zelo hude, so predlagali, naj bi občina oprostila te kmetovalce plačevanja davkov za omenjena zemljišča za dobo od 4 do 8 let. Poplave so povzročile škodo v soboški občini na okrog 400 ha obdelovalne zemlje. Koliko znaša še niso ocenili. V ljutomerski občini bodo

NOV RAZSTAVNI PROSTOR

Zavod za pospeševanje električne energije v kmetijstvu pri Vidmu ob Ščavnici je dogradil nov razstaveni prostor, v katerem je odprta redna razstava električnih pripomočkov. Namen te razstave je, da se kmečka žena поблиže spozna z ravnanjem električnih pripomočkov ter da se potrošniki seznanjajo s posameznimi proizvodi.

Novo strelišče

Člani strelske družine pri Vidmu ob Ščavnici prav pridno urejajo strelišče za malokalibrsko in zračno puško. Dobršen del sredstev za gradnjo je dala družina sama. Tudi občinska skupščina je odobrila nekaj sredstev, medtem ko so ostali del zbrali z nabiralno akcijo. Zanimanje za strelišče med Videmčani je precejšnje, tako da dela potekajo pospešeno. Predvidevajo otvoritev v mesecu avgustu.

SESTSTANOVANJSKI BLOK

Dela pri gradnji šeststanovaljskega bloka potekajo, kljub nekaterim težavam, kar uspešno. Doslej sta slabo vreme in pomanjkanje železa najbolj ovirala graditelja. Kljub vsem težavam napovedujejo, da bo blok še letos pod streho.

Notranje rezerve niso le parola

(Nadaljevanje s 1. strani)

cev, med katerimi so v večini taki, ki imajo doma zemljo, ali pa so kvalificirani v onih strokah, po katerih je še vedno povpraševanje. Delavski svet je imenoval tudi posebno komisijo, ki ima nalogo, da prouči sistem notranje organizacije podjetja in da pripravi predlog za zmanjšanje števila zaposlenih v upravi in režiji. V Elradu računajo, da bodo ob uveljavljanju vseh notranjih ukrepov ustvarili pogoje za uvedbo 42-urnega delovnega tedna. DS je že sprejel osnutek pravilnika o uvedbi skrajšanega delovnega tedna, skrajšani delovni čas pa bodo uvedli predvidoma s 1. septembrom. Računajo, da bo najugodnejše, če vsaj v začetku uveljavijo 7-urni delav-

nik, če pa bodo izkušnje pokazale, da je mogoče, bodo uvedli 5-dnevni teden.

Osrednji delavski svet in upravni odbor KOMBINATA V RADGONI sta sklenila, da je potrebno do konca meseca avgusta pripraviti podrobno analizo kako kmetijsko tehnologijo prilagoditi novim gospodarskim ukrepom. Izhodišče pri tem bo rentabilnost v proizvodnji. Do 15. avgusta bodo pripravili tudi poročilo o realizaciji polletnega proizvodnega in finančnega plana, o katerem bodo razpravljali po vseh delovnih enotah. Ker sodeluje v vseh organih upravljanja in vodstvih organizacij preko 300 zaposlenih, je osrednji delavski svet sklenil, naj bi bila v bodoče vsa zasedanja organov samo-

te dni končali z ocenjevanjem. V zasebnem sektorju ocenjujejo škodo na 300, v socialističnem sektorju pa na 100 milijonov dinarjev. Najbolj je poplava prizadela Veščico, Saffarsko, Staro novo vas, Iljaševce in Bunčane.

V omenjenih občinah so zbrali doslej že čez 3000 prijav škode. Vendar je treba pripomniti, da v vseh primerih ne bodo mogli kmetovalcem znižati davka, saj škoda ne presega 20. odst. katastrskega dohodka celotnega posestva.



Razstava električnih naprav pri Vidmu

Osebni dohodki v občini Lendava

Občinska skupščina je na seji v ponedeljek med drugim razpravljala tudi o gibanju osebnih dohodkov v letošnjem letu.

Akcija za odpravo najnižjih osebnih dohodkov je v lendavski občini v večini podjetij bila pozitivna, ker je temeljila na dvigu produktivnosti in odkrivanju notranjih rezerv, ponekod pa, kjer so to akcijo vodili kampanjsko, ni dosegla svojega namena, ker so strokovni kadri bili manj stimulirani, ravno ti pa bi lahko vplivali na ustvarjanje večjega dohodka. Nekatere gospodarske organizacije imajo še

vedno zastarele pravilnike iz leta 1961. Še vedno so pojavi, kjer so delitveni sistemi izredno močno komplicirani, tako da jih delovni ljudje ne razumejo.

Osebnih dohodki se po skupinah gibljejo takole: od 3.404 zaposlenih ima 909 oseb dohodke med 30 in 40 tisoč din, 86 oseb nad 100.000 din, 55 oseb (podatek morda ni povsem točen) pa ima osebni dohodek še vedno izpod 20.000 din. Če primerjamo osebni dohodek po izobrazbi, vidimo, da je le-ta po gospodarskih organizacijah zelo različen, to pa predvsem zato, ker so na

Nekoliko pozno, pa upamo, da še vendarle pravočasno, smo pričeli razglabljanje o našem ljubem jeziku, ki mora trpeti take in podobne mesarske posege, kot sem jih zbral iz nekega poročila. Izvor poročila bom zamolčal, pa ne iz bojazni, marveč zato, ker je človeku nerodno omeniti poleg greha še grešnika.

Sledijo citati: — Ponekod je še zelo pereče vprašanje zbiranja in dispozicije smeti — (ali ne bi smeti raje kar odvažati). — ... ker se je splošna higiena zanemarila in se je zaradi te razpasla mrčes — (zakaj si se zanemarila, presneta higiena!) — Tudi

ZA ŠALJIVO ZGODBO PREŽALOSTNA SNOV:

Nekvalificirani »mesarji«

razmere glede vodopreskrbe...? (zakaj ne bi rekli, da je avto štirikolesnosamohodnobilnik). — Se večji problem v zvezi s tem je stanovanjska kriza za katerega naj bi še vedno skrbela občina, kar pa se ne dogaja — (torej občina skrbi za probleme. Kaj bi, če bi ne bilo občin!) — ... naj ne navajajo svoje delavce k odkupovanju alkoholnih pijač — (menda bi še kar šlo, če bi jih samo »odkupo-

vali») — Plan ... kateri je postavljen na podlagi dolgoletnega razmišljanja — (vsaj delček tega razmišljanja bi bilo dobro posvetiti tudi sestavljanju besedila poročila) — Problem kadra in pridobivanje le-tega, predvsem visokega in višjega je naloga... (prav bi bilo, če bi bili navedeni tudi centimetri!)

Res, za šaljivo zgodbo so take zadeve prežalostna snov. Juš

Spominki so, spominki niso

Sezona turizma je v polnem razmahu, čas za letovanje je tu. K nam v Pomurje prihaja iz leta v leto več turistov od blizu in daleč. S turističnimi centri smo donekle izpostavili možnosti, da lahko pokažemo gostu naše naravne znamenitosti in kulturne vrednote ter arheološke in etnografske značilnosti, ki jih ni malo. Samo ogled, kar je enkratno doživetje, pa današnjemu turistu še ne pomeni vse. Hoče nekaj več.

Imate razglednice, spominke...? To so vprašanja, na katera današnji gost želi odgovor. Ali imamo vse to na voljo? so pa vprašanja, ki zadevajo nas, posebno še gostinske in turistične delavce.

Prvo — razglednice smo donekle rešili, ker jih je danes lahko dobiti povsod in še dobre. Spominki pa še vedno predstavljajo ahilovo peto, ker jih je malo, izbira pa slaba.

Ko smo se zanimali v nekaterih krajih po navidez tako mali stvarci, ki pa v turističnem pogledu ni tako mala, smo si ustvarili kaj čudno sliko.

V Moravcih imajo v prodaji samo pture, kar je brez dvoma preslaba izbira za tak center, ki ga obišče na stotine tujih in domačih turistov in bolnikov. Še slabše je na Negovskem jezeru in pri Vidmu ob Ščavnici (Blaguško jeze-

ro), kjer spominka ni videti, kaj še, da bi ga bilo mogoče kupiti. Razveseljivejša je slika v Radenci v trgovini, kjer je izbira spominkov nekoliko boljša; kljub temu je treba pripomniti, da je tudi tu premalo domačih.

V naših pomurskih mestih je v nedeljo težko priti do primerne spominka. V Murški Soboti se v iskanju spominka edino lahko zatečete v dva hotela ki pa nimata posebej razstavljenih spominkov na vidnem mestu. Imajo pa jih, vsaj tako so trdili, ko smo povpraševali. Po vsej verjetnosti ni situacija v drugih pomurskih mestih nič kaj bolj rožnata glede spominkov. To vrzel bomo morali v prihodnje z malo večjim posluhom obravnavati.

J. S.

KDAJ 42 UR V TEDNU?

Pred dnevi se je sestal svet za delo pri občinski skupščini na svojem prvem sestanku. Razpravljali so o poteku priprav na skrajšani delovni teden.

Doslej so te priprave v soboški občini potekale sicer ne preveč intenzivno, toda kljub temu je videti prve rezultate tega dela. Iz analize po posameznih podjetjih je mogoče videti, da se le-te preveč izgovarjajo na razne nove gospodarske ukrepe, ki pa seveda niso edini vzrok, da je delo o pripravah ostalo še doslej na mrtvi točki. Povsod imajo izvoljene posebne komisije, ki je izjemno v nekaterih podjetjih storila bore malo za skrajšan teden.

Največ uspeha na področju priprav za skrajšan teden je brez dvoma dosegla tovarna mlečnega prahu, obrat KIK Pomurke, ki ima dokončane vse načrte. Predvidoma bodo na skrajšan delovni teden prešli 1. avgusta letos. Uspešno se je vključilo v te priprave tudi podjetje ČZP Pomurški tisk, ki ima že zbrane pre-

cej ekonomske dokumentacije. Zagotavljajo, da bodo še letos pričeli z dvainštirideseturnim tednikom.

Nekoliko več intenzivnega dela na področju priprav za skrajšanje so še storila podjetja: Mura, Ločilka, Panonija in Agroservis, medtem ko so ostali kolektivi v občini ostali še na začetku poti, za kar ni opravičila.

Na svetu so predlagali, da bi s posebno poročevalsko službo pomagali gospodarskim organizacijam pri nejas-

nostih glede skrajšanja delovnega časa.

Člani komisije so na koncu poslušali še poročilo o izvajanju novega zakona o varnosti pri delu. Zaradi vedno večjih nesreč pri delu zakon predvideva vrsto novih določil. Med drugim pravi tudi to, da bo odslej lahko inšpektor na kraju samem, kjer je malomarnost pri delu, kaznoval odgovorno osebo. Svet je na kraju sprejel priporočilo za vse gospodarske organizacije, da v prihodnje namenijo več sredstev za varnost pri delu.

Prvi koraki za boljše gospodarjenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

manj pa je tudi uslužbencev v administraciji. Iz oddelkov kjer primanjkuje dela, so delavce preusmerili v oddelke kjer je dela dovolj.

V »Muri« je razprava o novih gospodarskih ukrepih zajela ves kolektiv. Delavci se zavzemajo predvsem za večjo štednjo na vseh področjih in za aktiviranje notranjih rezerv. Doslej so že sprejeli ukrepe za strožje obračunavanje pomožnega materiala in strojnega dela, točno so določili normative za korišče, obratnih sredstev v posameznih oddelkih in službah, določili so maksimum nedovršene dnevne proizvodnje v posameznih obratih, z diponiranjem blaga bodo prihranili za okrog 2 odstotka vrednosti blaga, poosttrili so delovno disciplino posebno v obratu oblačil. Sklenili so tudi, da bodo boljše vzdrževali strojni park in tako prihranili tudi na obrabi strojev.

Tudi v kmetijskem kombinatu »Pomurka« so razprave o novih ukrepih zanimive in živahne v vseh obratih. Delavci in delavke pozitivno ocenjujejo nove ukrepe, se zavzemajo za odkrivanje notranjih rezerv, dajejo predloge za boljše organizacijo proiz-

vodnje, za zmanjšanje proizvodnih stroškov itd.

O novih gospodarskih ukrepih pa teko razprave tudi v drugih delovnih organizacijah v soboški občini in vse so usmerjene k iskanju pogojev in rešitev znotraj posameznih delovnih organizacij, ker se zavedajo, da bo uspeh gospodarjenja v prihodnje bolj kot kdaj koli doslej odvisen od prizadevnosti in dela vseh članov delovnih kolektivov. —jč

Muzej v Radgoni

(Nadaljevanje s 1. strani)

bili internirani. Čeprav doslej še niso mogli razstaviti vsega zbranega gradiva, je muzej kot celota zelo lepo in smotno urejen.

Radgonski muzej, ki je oddelek mariborskega muzeja NOV, je lep prikaz prizadevnosti, da še v pravem času zberemo in posredujemo javnosti gradivo, ki zgovorno govori o tem kako so napredne ideje našle plodna tla tudi med prebivalstvom radgonskega območja. Prav posebej je treba ob otvoritvi muzeja omeniti požrtvovalnost Vekoslava Šturma, ki je zbiral in urejal razstavljeno gradivo. — jm

Tri, štiri s popoldanskega izleta

Vročje popoldansko sonce je »botrovalo«, da smo sklenili preživeti nekaj uric v prijetnem gozdičku ali nekje ob vodi. Naš načrt je bil skromnejši od tistih, ki so se podali na dolgo rajžo. Menili smo, da imamo v Pomurju nekaj takih točk, kjer se lahko človek prijetno razvedri, morda

celo bolj kot na vroči plaži ali visoko v planinah.

Naše vozilo je drvelo po vročem asfaltu proti Mariboru. Naenkrat smo bili v Radenci, kjer nas je pogled na kopališče in vrvež okrog njega tako prevzel, da smo se ustavili za par minut. Ob vходу je naše razpoloženje takoj

ponehalo, ko smo morali plačati »mastne dnarce«. »Se ti ne zdi pretirano predrago?« je naglas zabundral sopotnik, ki je odšel denar. Po končanem kopanju smo sklenili, da bomo v Radence še prišli, čeprav je vstopnina tako »solena« — seveda redkeje.

Druge naša postaja je bilo Negovsko jezero. Med potjo smo se ustavili v radgonski kleti, kjer je bilo ob tej vročini kar prijetno hladno, vendar nas je tokrat pošteno segrel račun, saj smo za sendvič plačali kar 240 dinarjev.

»Tu ima pa devizna reforma turističnega dolarja prste vmes«, mi je šepnil Janez, ki je od jeze malo bolj pritiskal na plin proti Negovskemu jezeru. Ob idiličnem, z lokvanji preplavljenem jezeru smo srečevali ribiče s hudomušnimi obrazi, ker so imeli slab lovni dan. Na naše razpoloženje ni to ne vem kako vplivalo, ker smo se bolj kot kar koli razveselili mrzlega piva (ki ni bilo ravno sveže).

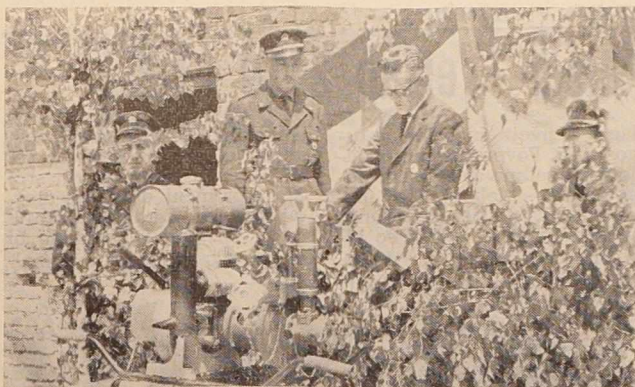
Pot smo nadaljevali po prašni makadamski cesti proti Vidmu ob Ščavnici. Za cilj



Negovsko jezero privablja goste od blizu in daleč

BLAGUSKO JEZERO SE PREBUJA

Od ustanovitve turističnega društva pa do danes je bila skrb videmskih turističnih delavcev uprta v ureditev okolice okrog Blaguskoga jezera. Letos so z deli še kar zadovoljni, četudi je bilo sredstev malo, so uspeli s sodelovanjem zavoda za posp. elektr. postaviti ob jezeru majhno hišico, okrog katere je pravi vrvež ob nedeljah. Tudi okolico so uredili, vendar pa jim še vedno predstavlja resen problem vodovod in pot, ki jo nameravajo v kratkem speljati. Idejni načrti turističnih delavcev pri Vidmu so dokaj razveseljivi.



Letos so v marsikaterem gasilskem društvu slovestno proslavili kako pridobitev. Tako so pred kratkim tudi v Neradovcih dobili novo brizgalno

Vedno več vozil, a ceste?

Promet v Pomurju iz dneva v dan narašča. Vedno več avtomobilov drvi po naših cestah. Temu sporedno pa je tudi varnost na cesti čedalje slabša in je vsak dan več nesreč, med katerimi so nekatere tudi smrtno.

Po podatkih od 7. julija letos, ki jih je zbral prometni oddelek v Soboti, je razvidno, da je v soboški občini 788 osebnih avtomobilov, medtem ko je motornih koles nekoliko manj — 610. Vseh motornih vozil pa je skupno 1832.

Podatki vozil v soboški občini iz leta 1963 in leto pozneje kažejo povsem drugo sliko. Tako je bilo pred dvema letoma 516 osebnih avtomobilov, a ob koncu leta 1964 — 579. Leta 1963 je bilo v občini

M. Sobota več motornih koles kot osebnih avtomobilov — 599, medtem ko se leto pozneje ta številka obrne v korist oseb. avtomobilov (motornih koles — 573). Iz omenjenih številk je lahko razbrati, da je bilo pred enim letom v soboški občini okrog 200 oseb. avtomobilov manj kot sedaj.

ZARADI PREVELIKE HITROSTI TRČILA

V vasi Križevci pri Ljutomeru je v nedeljo popoldne prišlo do hude prometne nesreče. Trčila sta voznika osebnih avtomobilov Alojz Herič iz Kokorčev, ki je opravljal Fiat 1400 z reg. št. W 571-817, trenutno na sezonskem delu v Avstriji in osebni avtomobil St.BD 2253, ki ga je opravljal Imre Kapussi iz Avstrije, ki je na privatnem obisku v Iljaševcih št. 27. Do nesreče je prišlo zaradi prehitre vožnje Heriča, ki je vozil iz Križevca proti Vučji vasi in predno sta se srečala izgubil oblast nad krmilom. Po trčenju ga je zaneslo v obcestni jarek. Materialna škoda znaša po nestrokovni oceni okrog 600.000 dinarjev.

Janko Prelog



Prebivalce Bučkovec in okolice je predzadnji četrtek presunila vest: Janka Preloga, upokojenega učitelja ni več med živimi: tragična smrt ga je doletela na poti iz Ljutomerja v domače Bučkovec. Janko Prelog je izhajal iz učiteljske družine. Tudi sam je 43 let učitelj in to skoraj ves čas v domačem kraju. Poleg učiteljevanja je bil Janko Prelog prizadeven kulturno prosvetni delavec. Njegov mladinski pevski zbor je šel takoj po osvoboditvi preko 100 mladih pevcev. Leta 1923 je ustanovil v Bučkovec godbo na pihala in že leto kasneje so njegovi godbeniki prvič javno nastopili. Kot kapelnik je vodil godbo skoraj 40 let.

Od svojega dobrega vzgojitelja so se poslovali številni njegovi učenci, ki delajo danes v društvi in organizacijah. K preranemu grobu so ga spremljali godbeniki, ljutomerska godba pa mu je zaglala poslednjo žalostinko.

Bučkovanom in okoličanom bo ostal Janko Prelog v lepem spominu.

OB DVEH PISMIH

Kdo ima prav?

Aprila in maja sta prišli v naše uredništvo dve pismi. Najprej je pisal Albert Elek iz Ivanjševca, nato pa še Deutsh Erik iz Ratkovec. Obadva se v svojih pismih pritožujeta čez mlinarja Elemerja Boharja iz Ivanjševca, ker je prekopal mlinski kanal in s tem spustil vodo na bližnje travnike. To se je zgodilo 20. oktobra lani. Pred tem mu je namreč narasla voda deloma uničila zapornice in grozila tudi mlinu.

Obadva pisca, posebno pa še Deutsh očitata posebni komisiji, ki so jo poklicali prizadeti kmetovalci da je bila v svojem ocenjevanju pristranska ter da tudi ni spora rešila v njihovo korist. Spor med kmetovalci se je precej razširil. Obravnavali so ga najprej na poravnalnem svetu v Prosenjakovcih, kjer so se dogovorili da bo Bohar odprtine zamašil in tako vodo speljal spet po starem kanalu, ki je bil pred mnogimi leti le še kanal speljan od resničnega potoka, toda ker v potok niso več spuščali vode, se je nje-

gova struga izsušila. Zato pred leti, ko so izdelovali nove katastrske zemljevide, starega potoka niso upoštevali in tudi ne vrisali. Toda sedaj ko je bila odstranjena pregrada, je



Dva prizadeta (na levi Deutsh) na kraju, kjer je bila prej pregrada

NESREČA PRI DELU

Okrog 17. ure v nedeljo je Franc Belec iz Slapincev pri Vidmu ob Ščavnici nalagal na voz vino v Moravcah. Ko je 80 literski sod vina naložil in ga je želel utrditi, mu je spodrsnilo in je padel. Za seboj je potegnil tudi sod, ki ga je poškodoval po glavi. Zaradi hudih telesnih poškodb je med prevozom v ptujsko bolnišnico umrl.

KOPICA SLAME V PLAMENIH

Pri kmetu Jožetu Kocetu iz Kota 36 je prišlo v soboto do požara kopice slame, ki jo je zažgal njegov sin. Škoda je minimalna.

PRETEP Z LOVSKO PUŠKO

V soboto zvečer je prišlo do pretepa v Vučji gomili pri Antoliču, kjer sta se pretepala Aleksander Kerčmar in Ludvik Horvat, kateremu sta se še pridružila Viljem Kocet in njegov brat. Viljem Kocet je bil težje ranjen in so ga prepeljali v soboško bolnišnico. Pretepali so se tudi z lovsko puško, last Ludvika Horvata, ki so mu jo odvzeli.

VOZILA BREZ IZPITOV

Do težje prometne nesreče je prišlo v nedeljo na cesti III. reda med Mursko Soboto

in Bakovci, kjer sta trčila mopedist Stanko Kreft iz Doležljovja št. 40 in motorist Jurij Poredoš iz Izakovca 43. Vozila sta oba brez vseh izpitov in dokumentov. Iz smeri Bakovec proti Murski Soboti je po levi strani cestišča vozil Stanko Kreft, po desni strani cestišča pa je iz Sobote vozil po desni strani Jurij Poredoš. Ko je Poredoš opazil, da po njegovi strani vozi nasproti mopedist, se je mislil izmakniti, tako, da je zavil na levo, isto pa je storil tudi mopedist. Pri tem sta trčila in padla po cestišču. Pri trčenju sta dobila težje telesne poškodbe in sta bila prepeljana v bolnišnico.

tukaj spet nastal potok, ki pa ni mogel sprejeti vse vode in je zato preplavila travnike.

Kdo naj reši nastali spor? In v čigavo korist? Prizadeti kmetovalci menijo, da mlinar ni imel pravice prekopati jarka, mlinar Bohar pa spet trdi, da je bil v to prisiljen, ker mu je voda uničila del jezua in je bil v nevarnosti mlin, poleg tega pa nima toliko sredstev, da bi jez v redu popravil oziroma zgradil novega. Meni tudi, da ni storil nič kaznivega zaradi tega, ker je vodo spustil v stari potok ter da ni dolžan spuščati vodo po mlinskem kanalu, če je ne potrebuje oziroma mu ogroža mlin.

Prizadeti kmetovalci so iskali pomoč najprej pri posebni komisiji, ki naj bi zadevo uredila, nato na upravi občinske skupščine, sodniku za prekrške, ki je ugotovil, da to ne spada v njegovo pristojnost, zato se je zadeva končala pred sodiščem, ki pa še ni razsodilo, če je imel mlinar pravico prekopati breg potoka in spustiti vodo iz mlinskega kanala ali ne.

Toda ali se bo z razsodbo vse rešilo? Očitno ne, kajti najprej bo potrebno rešiti vprašanje potokov. Kateri je pravi? Ali tisti, ki je vrisan na novi mapi (po stari mapi je to le mlinski kanal) ali pa

Z nočne akcije

Sobotna noč, razen tega pa Radenska noč, je marsikakega lastnika vozila, kot tudi kolesarja zvalila, da je bil na cesti. Ne smemo pa pozabiti tudi to, da so nekatera podjetja imela v soboto tudi »vesele dneve«, saj so delavci dobili plače. Iz vseh teh razlogov se je komisija za varnost v cestnem prometu pri skupščini občine Murska Sobota domenila z radensko, radgonsko in ljutomersko kot tudi murskosoboško postajo milice, da bodo v tej noči pregledovale vozila in voznike, ki se bodo vračali iz Radenec oziroma bodo vozili proti Radencem. Tako so se murskosoboški miličniki utaborili pred Gradiščem, Radenski v Radencih, radgonski pred samim mestom in ljutomerski v Križevcih.

Ura je odbila 20, ko se je izpred postaje milice v Murski Soboti odpeljal službeni avto z namenom, da bo nekaj časa kontroliral promet v mestu. Žal pa se nismo daleč pripeljali, saj smo že pred sodiščem morali zaustaviti, ker se nam je naproti pripeljal vinjen kolesar Alojz Carni iz Martjanec. Da, da, toda plačati je moral in to kar 3.000 dinarjev, »saj je to po novih predpisih tudi kazna«, mu je utemlil miličnik.

Ko smo se pa mislili že odpeljati, pa po Titovi cesti privozi z motornim kolesom na dvorišče gostilne Grozd kar »pogumen« motorist, namreč to je ugotovitev bila vseh, saj se ni izogibal kolesom na dvorišču. Miličniki so kaj hitro ugotovili, da je vinjen, saj ni mogel stati, mapak ga je kar zanašalo. Ko mu je miličnik povedal, da bo moral iti v bolnico na odvzem krvi, se je začel upirati in ko bi moral vstopiti v avtomobil, je bil kar predržen in se začel miličnikom upirati, vendar brez uspeha. Pot Janeza Bakana se je končala po odvzemu krvi v bolnici v zaporu do iz-

treznitve. In še nekaj: Janez Bakan je povedal, da lahko ima v krvi po novih predpisih od 1,5 do 2,0 promil alkohola. Žal pa se je preveč oštel: novi zakonik dovoljuje v krvi komaj 0,5 promil alkohola. Toliko v vednost vsem tistim, ki mislijo, da je imel Bakan prav.

Pot se je nadaljevala pred Gradiščem, kjer smo bili že ob 21.30. Sestri Marija in Anica Bajzek iz Boračeve sta se vračali z dela v težki konfekciji Mura. Vozili sta obe brez luči, kljub temu, da sta jih imeli.

Čas v hladni noči in v lepem luninem sijaju je kar hitro mineval in prav tako hitro je minila tudi »Radenska noč«, saj so kolone vozil kar nepretrgoma drvele z blazno brzino v Mursko Sobotu. Ustavljali smo le s težavo, ker se je prehitro zbrala cela vrsta vozil.

Nič ne bi rekli preveč, da se je iz Radenec odpeljalo preko 230 osebnih avtomobilov in to skorajda vsi najnovejših tipov.

V »taboru« smo zaustavili še nekaj mopedistov in kolesarjev, ki so pa bili vinjeni. Morali so odšteti denarne kazni in skupaj je bilo kar precej, saj je miličnik ugotovil, »ep ez loxorqđ zol wtu ep narne kazni. Moram pa omeniti tudi primer, ki je bil prvi v teh akcijah, mopedist Drago Horvat iz Sratovec je pomagal kolesarki pri vzporedni vožnji.

S težavo bi ob koncu zapisal število vozil, ki smo jih pregledali na vseh postojankah, zato bo bolj pravilno, da napišem rezultat akcije in sicer: 2 vinjena voznika osebnega avtomobila, 4 vinjeni motoristi, 19 vinjenih mopedistov in 14 vinjenih kolesarjev. Od teh pa sta bila 2 odpeljana na odvzem krvi, uporabili pa so tudi 12 alkoestov.

Tonček Casar

STRELJANJE NA GLINASTE GOLOBE

V nedeljo je lovška družina iz Brezovec organizirala že tretje tradicionalno streljanje na glinaste golobe. Na tekmovanju, katerega se je udeležilo 43 lovec iz skoraj vseh prekmurskih lovskih družin, so streljali na serijo 20 golobov. Prvo mesto je osvojil Andrej Kos iz Lovske družine Tišina, ki je zadel 19 golobov, drugo in treje mesto pa je pripadlo Janezu Drvarici iz Lovske družine Brezovci in Gezi Hodoščak iz Lovske družine Tišina, ki sta sestrelila po 17 glinastih golobov. Prvih pet je dobilo praktične nagrade.

t. c.

LIKOVNA RAZSTAVA V RADENCIH

Po zelo uspešni in dobro obiskani razstavi v Murski Soboti organizirajo člani likovne sekcije pri DPD Svoboda M. Sobota že svojo peto razstavo tokrat v Zdravilišču Slatina Radencih. Po razstavi v Radencih bodo člani likovne sekcije skupno z delavskima univerzama v Čakovcu in Varaždinu organizirali društveno razstavo v obeh mestih.

V Slatina Radencih bo razstavljenih 30 del in to osmih avtorjev. Razstavljeni bodo svoja dela Beznec Koloman, Cervek Stefan, Fiala Stefan, Sagadin Vlado, Ropoša Franc, Titan Evgen, Veberič Lojze in Zrim Marija.

Poslušajte in gledajte

TELEVIZIJA

ČETRTEK, 22. JULIJA

18.40 Poročila; 18.45 Turizem — kaj je to? - report. iz studia Sar.; 19.15 Promenadni koncert; 19.45 TV pošta; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 Moravče danes — ob dnevu vstaje slovenskega naroda; 21.05 Jugoslovanski celovečerni film; 22.35 TV obzor-nik.

Sijeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 19.45 Propagandna oddaja; 21.05 Zabavna glasbena oddaja; 22.05 Informativne oddaje.

PETEK, 23. JULIJA

18.40 Poročila; 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse: Domača zdravilna zelišča; 19.00 Britanska enciklopedija; 19.15 Narodna glasba; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik;

R TV Ljubljana

NEDELJA, 25. JULIJA

8.05 Mladinska radijska igra — Tone Seliskar: Bratovščina sinjega galeba; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo I.; Se pomnite, tovariši... Jože Verbič: Le malo nas je ostalo; 10.20 Ivan Rupnik: Pesem mrtvih proletarcev; 10.40—11.45 Lahka glasba; 11.45 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo -II; 13.30 Za našo vas; 13.45 Pred domačo hišo; 14.00 Vedri zvoki; 15.30 Humoreška tega tedna, R. Goetz: Gledališki spominki 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne; 20.00 Mojsrsko partiture Hector Berlioz: Fantastična simfonija; 21.10 Melodije raznih narodov 6. oddaja: Italija.

PONEDELJEK, 26. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Igrajo slavni pianisti; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Dare Bernot: Možnost skladiščenja sadja v manjših količinah; 12.40 V narodnem tonu; 14.05 S poti po Italiji; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Zvočni razgledi; 18.45 Novo v znamenju; 20.00 Izbrali smo za vas; 21.10—22.50 Rezervirano za koncert s festivala v Dubrovniku.

TOREK, 27. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Obisk pri skladatelju Marjanu Kozini; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Janez Sitar: Kako poteka zrejanje novih sadovnjakov; 12.40 Čez hrib in dol; 14.05 Haydnove skladbe v raznih zasedbah; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 V torek nasvide-nje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Popevke s tekočega traku; 18.45 Na mednarodnih križpotih; 20.00 Majhen recital violončelista Cirila Skerjanca; 20.00 Radijska igra, Claude Denys — Pierre Nivolat: Brutove počitnice; 21.18 Serenadni večer.

SREDA, 28. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Zborovski operni prizori; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Lojze Hrček: Priskrbimo si pravočasno cepljenje za obnovo vinogradov; 12.40 Venček slovenskih narodnih pesmi; 14.05 Iz koncertov in simfonij; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz fonoteke radia Koper; 18.40 Naš razgovor; 20.00 Giacomo Puccini: La Boheme Opera v štirih dejanjih.

ČETRTEK, 29. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Jean Baptiste Lully: Baletna suita; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Eiselt: O njihovih stalaža prašičev; 12.40 Čez zelene trate; 14.05 Hrvatski samospevi; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Turistična oddaja; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Lirika skozi čas; Stara Grčija in stari Rim.

PETEK, 30. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Pojeta sopranistka Anita Meze in basist Zarko Cvejič; 12.30 Kmetijski nasveti — Prof. Zdravko Turk: Uporaba kmetičnika za celulozni les; 12.40 Skozi vas; 14.05 »Prebujenje polj.« 15.30 »Glejte brat, je nov prapor vihrali.« 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrrov zabavne glasbe; 18.45 Festivalsko poletje; 20.00 Lahka glasba; 20.30 Iz zborovskega ustvarjanja Marija Kogojca; 21.00 Četrtn ure z ljubljanskim jazz ansamblom; 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 31. JULIJA

11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Ar-lje iz oper Georga Fridricha Haendla; 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Jože Ferčec: Zanimivosti o govedoreji v sosednjih deželah; 12.40 Prek sončnih dobrav; 14.05 Malo pri mlajših, malo pri starejših mojih; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Chopin na baletnem odru; 18.00 Poročila, aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Melodije tega tedna; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 do 21.00 Sobotni poletni večeri v plesu; 20.30 Henry Cecil. Obe plati postavbe: A. epizoda: Hubbardova restavracija; 21.10 Glasba ne pozna meja; 22.10 Oddaja za naše izseljence.

20.30 Malteški sokol — ameriški celovečerni film; 22.10 TV obzor-nik; 22.25 Gradovi ob francoskih rekah — kultur. film.

Sijeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 18.45 Izobraževalna oddaja; 19.45 Propagandna oddaja; 20.30 Pijani otok — celovečerni film; 22.00 Informativne oddaje.

SOBOTA, 24. JULIJA

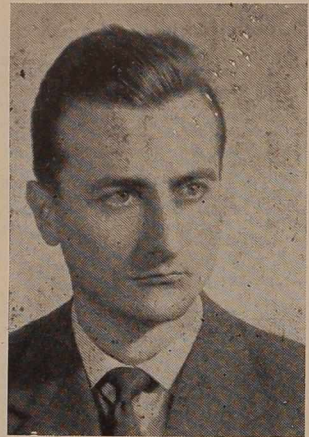
18.40 Poročila; 18.45 Zgodbe in negode — oddaja za otroke; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; ansambel Jožeta Privška; 20.40 S kameru po svetu; 21.10 Mednarodni juke-box — revija jugoslovanskih in italijanskih pevcev v Kopru; 22.40 TV obzornik; 22.50 Zgodbe za vas — serijski film.

Sijeme, Avala

18.30 Informativne oddaje; 19.30 TV pošta; 19.45 Propagandna oddaja; 20.40 Sprehod skozi čas; 22.40 Zgodbe za vas — serijski film; 23.00 Informativne oddaje.

Bojimo se biti prvi

Ljutomerski odbojkarji, ki edini predstavljajo Pomurje v višjem tekmovanju, se že nekaj let borijo za sam vrh druge republiške odbojbarske lige — vzhod. Tudi po končanem prvem delu letošnjega tekmovanja se nahajajo na odličnem drugem mestu. Naša želja je bila tokrat, da zapišemo nekaj o njihovih uspehih, težavah in načrtih. Zato smo se oglasili na občinskem sodišču v Ljutomeru, poiskali sodnika Iva Sumaka, ki je vodja in kapetan ljutomerskih odbojkarjev in beseda je stekla.



Ivo Sumak

Koliko časa se že ukvarjate z odbojko in za katere klube ste nastopali?

Začel sem leta 1948 pri mariborskem Poletu, ki je takrat tekmoval v prvi zvezni odbojbarski ligi. Po dveh letih sem odšel študirat v Ljubljano in igral za člana slovenske lige Borca, nekaj časa pa sem moral zaradi bolezni tudi počivati. Po združitvi Enotnosti in Borca sem do leta 1954 skupaj z znanim odbojkarjem Koscem tekmoval za ljubljansko Enotnost. Leta 1954 je moriborskemu Braniku uspelo v svoje vrste pritegniti vse štajerske odbojkarje, ki so nastopali v Ljubljani. Tako so poleg mene prišli v Maribor še Požar, Mikluš, Šnudrl in Škerbinjek in Braniku je leta 1955 pod vodstvom trenerja Požara uspelo osvojiti na-

slov državnega prvaka. Po končanem študiju, leta 1958 sem prišel v Ljutomer in se priključil odbojkarjem Ljutomera.

Po prvem delu letošnjega tekmovanja v drugi republiški ligi se nahajate na drugem mestu. Ali ste zadovoljni?

Zaradi okrepitve z bratom Jožetom, ki se je vrnil iz JLA in Kranjem, ki je prišel od Kovinarja iz Maribora, smo prvotno računali, da bomo zasedli prvo mesto. Toda presenetila nas je Mežica, za katero nismo predvideli, da je tako dobra, čeprav je izpadla iz slovenske lige. Na tej tekmi pa tudi nismo nastopili kompletni. Nepričakovano pa smo izgubili tudi z Gaberjem v Celju, kjer smo igrali v izredno hudi vročini. Sicer pa se bojimo biti prvi ker nimamo finančnih sredstev. TVD Partizan Ljutomer za katerega tekmujejo nam sicer gre zelo na roko toda razpoložljiva sredstva so tako minimalna da si tekmovanja v višjem razredu niti ne moremo zamisliti. Z letošnjo dotacijo, ki smo jo prejeli od ObZTK smo v glavnem poravnali le lanskoletne dolgeve.

Kakšni pa so načrti za drugo del tekmovanja?

Predvidevamo, da bomo v drugem delu boljše tekmovali, zlasti ker igramo z močnejšimi nasprotniki doma in po mojem mnenju ne bi smeli izgubiti tekme. Tokrat se bomo na tekmovanje lahko tudi bolje pripravili kot za spomladansko del, ko zaradi popravila telovadnice nismo imeli kje trenirati.

Kako pa se vršijo treningi?

Treninge vodi brat Jože in so zadovoljivo obiskani. Poleg standardnih igralcev obiskuje treninge tudi nekaj mladih, perspektivnih igralcev, katere bomo skušali že v novi sezoni uvrščati v moštvo.

Vaše želje?

Da v jesenskem delu prvenstva ne bi doživeli poraza in dokazali, da smo najboljša ekipa v drugi republiški odbojbarski ligi — vzhod. fm

Veržej: FC Kaiser - Verlag 2:10 (1:6)

V Verzeju je bila preteklo nedeljo odigrana prijateljska mednarodna nogometna tekma med nogometaši FC Kaiser-Verlag iz Celovca — Avstrija in domačim Verzejem. Tekma se je končala z visoko zmago gostov z rezultatom 10:2 (6:1). Gostje iz Avstrije, ki so bili okrepljeni z dvema nogometašema KAC-a, ki tekmuje v drugi zvezni ligi, so bili tehnično mnogo boljše moštvo in so zasluženo zmagali. Zlasti je navdušil številne gledalce »črnapolti« Avstrijec Oliveira, ki je bil za domače igralce nezadržljiv in sam dosegel šest golov. Razen omenjenega napadalca Oliveira je v moštvu FC Kaiser-Verlag nastopil še vratar Sladko, ki je prav tako član KAC-a iz Celovca. Nogometaši FC Kaiser-Verlag (Ebental) tekmujejo v prvi koroški nogometni ligi — vzhod in se nahajajo na sedmem mestu tabele.

V začetku je bila igra enakovredna, vendar je iznajdljivi Oliveira že v četrti minuti dosegel vodeči gol za goste, kmalu zatem pa še dva in vodstvo 3:0. Domačini so sicer igrali pošteno, vendar niso bili povsem kos tehnično boljšim gostom. Najboljši pri Verzeju so bili Marjanovič, Soko in Rojnik, pri gostih pa že omenjeni Oliveira. Tekma, ki jo je vodil Kološa iz Murske Sobote je bila izredno fair. Za goste so dosegli gole Oliveira 6, Dreiser 3 ter Petritz enega, za domačine pa Smodiš in Erzetič. Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

FC Kaiser-Verlag: Sladko, Petritz (Boenisch), Abraham, Molzer, Dreier Oliveira, Schuller.

NK Veržej: Kapun (Novak), Gaberc, Rajner, Kranjc (Puklavac), Marjanovič, Dominik, Rojnik, Smodiš, Erzetič, Soko, Bunderla.

To je bilo prvo gostovanje nogometašev CF Kaiser-Ver-

lag v Verzeju in sploh v Jugoslaviji. Povprašali smo vodjo in kapetana avstrijskih nogometašev, Molzerja kaj meni o srečanju in gostovanju v Verzeju. Dejal je, da so bili pristrčno sprejeti in upajo, da se bodo za to gostoljubje

lahko oddolžili ob povratnem srečanju v Avstriji, ki bo 15. ali 22. avgusta. O samem srečanju pa meni, da bi bili moštvi izenačeni v kolikor pri njih ne bi nastopil Oliveira in bi bila zmaga verjetno minimalna.



Z nedeljskega srečanja nogometašev FC Kaiser-Verlag in Veržeja
Foto Ferenc

KONČANO PRVENSTVO V POM. NOGOMETNI LIGI

Bakovci prvak, Pušča izpade

Pretekli četrtek je bila v G. Radgoni odigrana zaostala prvenstvena tekma pomurske nogometne lige med Radgono in Verzejem, ki se je končala z zaslužen zmago Veržeja z rezultatom 3:1 (1:1). V prvem polčasu je bila tekma enakovredna, medtem ko so imeli gostje v drugem delu več od igre. Veržej je prišel v vodstvo v 23. minuti igre preko Erzetiča, domačini pa so z golom Radoševića v 32. minuti rezultat izenačili. V 68. minuti je Smodiš zopet povedel Veržej v vodstvo, ko je prestregel od golmana odbito žogo in jo usmeril v gol. Zmago-

viti gol je dosegel Puklavac v 84. minuti. Preostali dve tekmi Pušča : Puconci in Radgona : Bogojina pa sta se končali brez borbe s 3:0 za Puconce oziroma Radgono.

S tem je bilo prvenstvo v pomurski nogometni ligi za sezono 1964-65 končano. Prvak je postalo moštvo Bakovci s 5 točkami prednosti od drugo uvrščenih Beltince. Bakovci so si prvo mesto zasigurali že nekaj kol pred zaključkom, zlasti po nenehnih porazih jesenskega prvaka Gradbenika, ki je naposled še odstopil od tekmovanja. Beltinci so se v izrednem finišu v spomladanskem delu prvenstva prebili od petega na drugo mesto. Huda borba se je vodila za tretje mesto med ekipami Veržeja, Puconec, Brazda in Radgone. Naposled je to pripadlo nogometašem Veržeja, kar je vsekakor uspeh. Puconci, ki so se nekaj časa nahajali na drugem mestu, so se morali zadovoljiti s četrtnim mestom, Radgona s petim in Brazda celo s šestim mestom. V drugem delu tekmovanja so presenetili tudi nogometaši Brazde, ki so doživeli vsega tri poraze in lahko rečemo, da se bodo v novi tekmovalni sezoni borili za gornji del tabele. Bogojina je zasedla sredino tabele, čeprav je bila na domačem igrišču težko premagljiva. Razočarali so v letošnjem letu nogometaši Turnišče, ki so v lanskem sezoni zasedli drugo mesto, tokrat pa šele osmo mesto. Gradbenik, ki je osvojil naslov jesenskega prvaka je pristal šele na

devetem mestu, medtem ko se moštvi Šalovec in Pušča tudi v drugem delu tekmovanja nista mogli znebiti dna tabele. Čeprav so imeli Šalovci nekoliko sreče, saj so kar dve tekmi dobili brez borbe, je bila kazen Pušče usodna in se bodo morali posloviti od pomurske lige in preiti v nižje tekmovanje. Izpraznjeni mesti v pomurski nogometni ligi pa bosta dopolnila prvaka občinske nogometne lige M. Sobota — Tehnostroj iz Ljutomera in prvak občinske nogometne lige Lendava, ki pa še ni znan.

Za letošnje pomursko nogometno prvenstvo lahko rečemo da je kvalitetno nekoliko napredovalo, le žal so nekatera moštva še vedno premalo resno jemala tekmovanje in tekme predajala brez borbe, kar bo potrebno v bodoče ostreje kaznovati. Tudi ni bil pričakovan nenaden odstop nogometašev Gradbenika iz Lendave.

Končna tabela

Bakovci	20	15	1	4	64:30	31
Beltinci	20	12	2	6	66:34	26
Veržej	20	11	1	8	64:52	23
Puconci	20	11	1	8	45:46	23
Radgona	20	10	2	8	64:49	22
Brazda	20	9	3	8	49:44	21
Bogojina	20	7	5	8	43:57	19
Turnišče	20	9	0	11	49:44	18
Gradbenik	20	9	0	11	50:49	18
Šalovci	20	6	1	13	31:75	13
Pušča	20	3	2	15	22:67	8

HOKEJ NA TRAVI

SŠTV POMURSKI PRVAK

S prvenstvenim tekmovanjem v pomurski hokejski ligi so končali že pred dobrim mesecem, čeprav niso odigrali vse tekme. Neodigrani sta namreč ostali tekmi med E-

notnostjo in Lipovci ter med Radgono in Tišino, ki pa bosta odigrani šele jeseni pred pričetkom novega tekmovanja. Naslov letošnjega pomurskega prvaka je zaslužen osvojila ekipa SŠTV, ki je doživela vsega en poraz. Za največje presenečenje so poskrbeli Lipovci, ki so kot novinec zasedli drugo mesto z istim številom točk kot Enotnost iz Murske Sobote, ki je tretja. Tišina je četrta in Radgona peta.

Tabela

SŠTV	8	6	1	1	17:7	13
Lipovci	7	4	0	3	13:7	8
Enotnost	7	3	2	2	8:7	8
Tišina	7	2	1	4	7:15	5
Radgona	7	1	0	6	5:14	2

OBČINSKA NOGOMETNA LIGA MURSKA SOBOTA

Tišina premagala Tehnostroj

V nadaljevanju prvenstva v občinski nogometni ligi Murska Sobota so nogometaši Tehnostroja iz Ljutomera gostovali na Tišini in se v prvenstveni tekmi pomerili z domačim moštvom. Proti pričakovanju je zmagala Tišina z visokim rezultatom 5:2, kar je bil tudi edini poraz nogometašev Teh-

nostroja v letošnji sezoni.

Tabela

Tehnostroj	16	14	0	2	88:24	28
Dokležovje	15	8	2	5	47:28	18
Vrelec	15	6	3	6	43:52	15
Tišina	16	6	1	9	57:74	13
Borejci	16	3	0	13	23:80	6

Uspeh pomurskih atletov

V nedeljo je bilo v Celju v organizaciji AK Kladiivar in Atletske zveze Jugoslavije tekmovanje mladincev v teku na 1000 metrov, katerega so se udeležili tekmovalci iz cele države. Skupno je nastopilo 23 atletov, ki so bili zastopani iz vseh republik. Med njimi sta nastopila tudi atleta AK Pomurje iz Murske Sobote Težak in Marič ter dosegla lep uspeh. Težak je zasedel 12. mesto s časom 2:41,4, Marič pa 13. mesto s časom 2:41,6, kar je drugi oziroma tretji najboljši rezultat v Sloveniji. S tem pa sta postala pomurska atleta resna kandidata za republiško reprezentanco v teku na 800 in 1500 m, ki se bo 28. avgusta udeležila šestereboja republik.

izgubljeno

DENARNICO z vsemi dokumenti sem izgubil na cesti od M. Sobote do Kroga. Najditelja prošim, da mi denarnico vrne na Postaji milice M. Sobota, denar pa naj obdrži kot nagrado.

M-501

Prihodnji torker bodo štirje atleti AK Pomurje — Težak, Marič, Zelko in Pfeifer odpotovali na zvezni atletski trening, ki ga organizira Atletska zveza Jugoslavije v Storah pri Celju. Trening bo trajal 10 dni, vodili pa ga bodo zvezni atletski trenerji.

KOSILNICA JE ODREZALA OTROKU NOGO

V sredo v dopoldanskih urah je Milan Petovar iz Bunčan kosil s kosilnico na konjsko vprego pšenico pri Stanislavu Šrajnerju iz Bunčan 43. Šrajnerjeva žena je imela na njivi tudi triletnega otroka Miroslava, kateremu je pripravila ležišče v senci. Vendar otrok ni ostal v senci, pač pa se je skril v pšenico. Petovar ni opazil otroka v pšenici in ko je prišel v bli-

žino s kosilnico, ga je leta zadela v nogo nad gležnjem in mu jo odrezala. Miroslava Šrajnerja so takoj prepeljali v bolnišnico.

VOZ MU JE ZDROBIL NOGO

13-letnemu Jožetu Kavašu iz Odranec št. 137 je v sredo dopoldne kolo voza zdrobilo levo nogo, ko se je s starši peljal v Noršince pri Murski Soboti, kjer so kupili les. Otroka so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč.

UMRLA ZA POSLEDICAMI PROMETNE NESREČE

V nedeljo ob 9. uri je v soboški bolnici umrla 45-letna Kristina Gabor iz Črensovec št. 85 za posledicami prometne nesreče. Gaborjeva se je v soboto pripeljala v križišče v Črensovcih iz stranske ceste in se ni prepričala, če je cesta prosta. V tem trenutku pa je pripeljal po cesti tovorni avtomobil reg. št. MB 104-84, ki ga je opravljal Ernest Simončič iz Zitenc pri Lenartu v Slovenskih goricah. Kljub naglemu zaviranju Simončič ni mogel trčenja preprečiti in je zbil kolesarko po cestišču.

ZAHVALE

Zahvaljujemo

se požrtvovalnim gasilskim društvom, sodelujočim pri gašenju požara, katerega je zanetila zažigalna strela 4. t. m. na govejem hlevu na naši ekonomski enoti v Beltincih.

Prav posebno se zahvaljujemo beltinskim gasilcem, ki so v rekordnem času prihiteli na požarišče in so neprekinjeno sedem ur prizadevno gasili požar. Posebna zahvala tudi Štefanu Balažiču, poveljniku Prostovoljnega gasilskega društva Beltinci, ki je mnogo pripomogel k temu, da se požar ni prenesel še na bližnje hleve.

OBRTAT ZA KMETIJSTVO

Rakičan



Trgovsko podjetje na malo

»MERKUR« — M. Sobota

Preden odidete na letni dopust, obiščite dobro založeno trgovino GALANTERIJA — MERKUR, kjer si boste z lahkoto izbrali kovček, potovalko, kopalke, kopalne blazine, olje za sončenje in vse, kar boste potrebovali za letni dopust.

Torej: še pred odhodom na dopust obiščite poslovalnico Galanterija Trgovskega podjetja »Merkur« v Murski Soboti.

Poslovalnica »MODA« obvešča potrošnike, da ima na zalogi: moške kamgarne v najnovejših vzorcih iz 100% volne prešite odeje v velikem asortimanu

Poslovalnici MODA in TKANINA sta prejeli večjo količino ostankov z 20 do 40% popustom.

Ne zamudite ugodne priložnosti!

Priporoča se — kolektiv

Neizkoriščena ugodnost

Navadno pravimo, da dobro poznamo svoje pravice iz socialnega zavarovanja. Dosedanje izkušnje pa kažejo, da to ne velja tudi za delovne organizacije. Za kaj gre?

Invalidov je vedno več in tudi v bodoče bo njihovo število naraščalo. To je ob sedanjem načinu in tempu življenja tudi razumljivo, kakor je tudi razumljivo, da mora socialistična družba skrbeti za te osebe na ta ali drugačen način. Najcenejši način za družbo in najboljši za invalida je vključitev v delo in integracija v delovni kolektiv.

Pot do tega smotra pa je večkrat zelo dolga, zamotana in dostikrat naleti na razne ovire. Ena od teh ovir je tudi ta, da podjetje nima delovnega mesta, kjer bi invalid lahko sedel, ali pa nima stroja, na katerem bi lahko delal. Mišljenje, da je stroje mogoče več narediti kot sede, je preživelo. Za invalida na spodnjih okončinah bi večkrat prišel v poštev že razbremenilni vrtljiv sedež z regulatorjem višine. Precej je tudi strojev, ki jih je mogoče preurediti tako, da bi na njih delali invalidi.

To preureditev delovnih mest, naprav in strojev za delovne invalide plača v celoti socialno zavarovanje. To je ugodnost, ki jo delovne organizacije domala nič ne koristijo.

Na območju soboškega Zavoda za socialno zavarovanje je zaposlenih 116 delovnih in 70 vojaških invalidov, poleg njih pa še najmanj dvakrat toliko ostalih invalidov. Za preureditev delovnega mesta pa je dosedaj bil vložen samo en zahtevek za razbremenilni sedež.

Pri tolikšnem številu zaposlenih invalidov je prav gotovo tu ali tam potrebna preureditev naprave ali stroja.

Delovni invalid bi tako lažje delal, več naredil in se tudi počutil enakovrednega člana delovne skupnosti.

Komunalna skupnost za socialno zavarovanje M. Sobota vam svetuje...

SGP ZASAVJE

Kadrovska komisija TRBOVLJE, Savinjska 9

razpisuje sprejem učencev za naslednja učna mesta:

8 učnih mest zidarskih vajencev
5 učnih mest tesarskih vajencev

Pogoji: Kandidati morajo biti zdravi, stari od 15 do 18 let, z dovršeno osemletko.

Učenci prejemaajo v času učenja naslednjo nagrado:

I. letnik — 100 din na uro in terenski do-datek 226 din na dan

II. letnik — 110 din na uro in terenski do-datek 226 din na dan

III. letnik — 110 din na uro in terenski do-datek 226 din na dan

Stanovanje in hrana v samskem domu podjetja po 560 din na dan. Plača vajenec.

Vloge za sprejem naj interesenti pošljejo Splošnemu gradbenemu podjetju Zasavje — kadrovska komisija, Trbovlje, do 15. avgusta 1965.

Vlogi je potrebno priložiti prepis spričevala o končani osemletki.

UGODNE ZAPOSLOTITVE

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE »ZASAVJE«, Kadrovska komisija, TRBOVLJE, Savinjska 9 razpisuje

10 prostih delovnih mest nekvalificiranih gradbenih delavcev

Pogoj: Kandidati morajo biti zdravi, stari nad 18 let in morajo uspešno opraviti poskusno delo.

Osebnih prejemkov po Pravilniku o delitvi osebnega dohodka podjetja + akord, finančni uspeh podjetja in terenski dodatek. Stanovanje in hrana v samskem domu podjetja. Cena 560 din dnevno. — Kandidate sprejema podjetje do izpolnitve delovnih mest.

NA POLICAH STUDIJ SKE KNJIZNICE

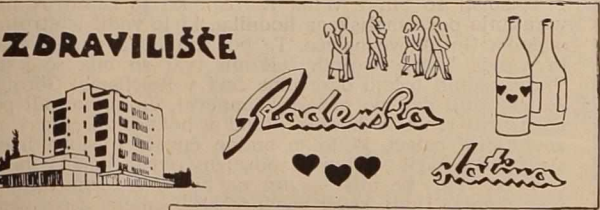
SUPIČIĆ J.: Elementi sociologije muzike. Zagreb 1964.
STOJSAVLJEVIĆ B.: Prodiranje kapitalizma u selo 1919—1929. Zagreb 1965.
Drugi plenum Centralnog komitea Saveza komunista Jugoslavije. Beograd 1965.
MARCUSE H.: Eros i civilizacija. Zagreb 1965.
VIII kongres SKJ. Izveštaj Centralnog komiteta i Centralne revizije komisije SKZ o radu od Sedmog do Osmog kongresa SKJ. Beograd 1964.
HEGEL G. W. F.: Istorija filozofije I, II, III. Beograd 1962.

HEGEL G. W. F.: Osnovne crte filozofije prava. Sarajevo 1964.
JOVIĆ D.: Priručnik o kvalitetu prehranbenih proizvoda. Beograd 1964.
ROY J.: Bitka za Dijen Bijen Fu. Zagreb 1965.
Tajna prepiska Churchill — Staljin. Zagreb 1965.
RADULOVIĆ M.: Krug se zatvorio na tromedi. Zagreb 1965.
ZORANIĆ P.: Planine. & BARAKOVIĆ J.: Vila Slovinka. Zagreb 1964.
RUSKIN J.: Vrednosti. Beograd 1965.
LEMETRE J.: Impresije iz književnosti i pozorišta. Beograd 1965.
PARADOWSKI J.: Alhemija reči. Beograd 1964.
SHAW B. D.: Lica i naličja. Beograd 1964.
PICON G.: Uvod u jedno estetiku književnosti — pisac i njegova senka. Beograd 1965.
VORONSKIJ A. K.: Književni portreti. Beograd 1964.
WILSON E.: Akselov zamak ili o simbolizmu. Kultura 1964.
OLESA J.: Ni dana bez retka. Beograd 1964.
PASCAL: Misli. Beograd 1965.
LEONARDO DA VINCI: Traktat o slikarstvu. Beograd 1964.

Sprejem vajenca

za soboslikarja — črkoslikarja ali pleskarja, z dokončano osemletko.

LUDVIK MERKLIN
slikar
M. Sobota, Kocljeva 4



ZDRAVILIŠČE

»Mura 65«
pod Petanjskim mostom

V nedeljo, 25. julija 1965 ob 14. uri bo pod Petanjskim mostom pri Radencih veliko medrepubliško tekmovanje V KAJAK-KANU SLALOMU

pod naslovom »Mura-65« in pod pokroviteljstvom Brodarske zveze Slovenije in Zdravilišča Radenska Slatina

Nastopile bodo tekmovalne skupine brodarskih društev Ljubljana, Kranj, Slavija Zagreb, Varteks Varaždin, Elektrostroj Zagreb, Sidro Maribor, Galeb Maribor, Drava Maribor, Nova Gorica, Hrastnik, Murska Sobota, Ljutomer in Petanjci-Radenci.

Ljubitelji lepega vodnega športa — vabljeni!

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. julija — Branislav Sobota, 24. julija — Kristina Nedelja, 25. julija — Jakob Ponedeljek, 26. julija — Ana Torek, 27. julija — Sergej Sreda, 28. julija — Zmago Četrtek, 29. julija — Marta

dežurna služba

ZDRAVSTVENEGA DOMA
MURSKA SOBOTA

23. julija — dr. M. Klič
24. julija — dr. Vlačjeva
25. julija — dr. Vlačjeva
26. julija — dr. Lopert
27. julija — dr. Gruškovnjak
28. julija — dr. Miklič
29. julija — dr. Vlačjeva

KINO

GORNJA RADGONA — 24. in 25. julija angleški barvni film: »ALI SO SE ANGELČKI«, 28. julija francoski film: »KAMI-KAZE«.

APACE — 24. in 25. julija nemški barvni kinemaskopski film:



Vabimo

naše izseljence, njih svojce, sorodnike in prijatelje, naše sezonske in druge delavce v Avstriji in drugih deželah, pa tudi druge goste, da se 22. julija t. l. — na Dan vstaje slovenskega ljudstva — udeležijo

VELIKEGA
IZSELJENSKEGA
PIKNIKA

na Kolišču Bobri na rokavu Mure pri Dolnji Bistrici

OBVESCAMO

naše cenjene goste, da je v Kolišču Bobri vsako soboto in nedeljo ter ob državnih praznikih GODBA ZA PLESNO RAJANJE.

Vabi vas kolektiv
KOLIŠČA BOBRI

PRANJE

MAZANJE

AGROSERVIS

MURSKA SOBOTA

Grške črtice

Skoro vsakdo, ki je kakor naša mariborska skupina potoval po sosednji Grčiji, je potem doma v glavnem pripovedoval o tem, kakere stare razvaline je videl, po katerih muzejih je hodil, da so ga bolele noge itd. Vse to lahko najdete v učnih knjigah za naše osnovne in srednje šole. Zato tega ne bomo premlevali. Naj navedem samo na kratko glavne postaje našega romanja v stari helenski svet: junaške Termopile, mogočno atensko Akropolo in Olimpeion, bogati nacionalni muzej z njegovim zlatim zakladom z Mikén, mednarodni Piréj, stari Korint, silne Mikéne, čudovito akustično gledališče v Epidaurusu, prerokške Delfe in trgovski Solun. Če pa se kdo prav posebno zanima za razne zakonske in nezakonske avanture grških bogov, herojev in kraljev, naj se obrne na našega vodnika Marjana, saj jih pozna do vseh potankosti...

Povejmo pa si o lepi Heladi, kar je tam drugače kot pri nas ali pa kaj res posebnega!

NA POTI V HELADO

Dež nas je sprejela od Skoplja, samo škoditi nam ni mogel, saj smo od Zagreba dalje ležali v varnih kušetih. Pred se vedno zelo bomo splošno postavili nas je že čakal sofer Spaso od skopskega Proleterja v avtobusom ter nas mimo novih naselij takoj odpeljal proti slikovitemu Tetovu in Gostivaru. Tam smo krenili po neštivilnih drzno speljanih serpentinah do umetnega mavrovskega jezera in dalje po romantični soteski Radlike, kjer pripravljajo tekočo novo hidrocentralo in iščejo rudna ležišča. Vse čas so nas ob desni strani spremljali zasneženi vrhovi mogočne Sar planine. Tu bi skoraj bili morali prenočiti, saj je naše vozilo po zaslugi skopskega avtoservisa stalo več olja na cesti, kot smo ga porabili za pogon. Na srečo nam je neklo delovna skupina prodala 20 kilogramov nafte, toda šele po dolgem pogajanju. Predpisi so pač tako pametno strogi, da je skladišnik s to prodajo tvegal takojšnji odpust iz službe. Omehečal se je šele tedaj, ko mu je naš iznajdljivi vodnik obljubil, da ja vrnemo zadevo republiškemu saboru, nakar bi prav tako odletel. Pozno zvečer smo se namestili v razkošnem ohridskem hotelu Palace, ki že s svojimi mogočnimi stebri v vestibulu prekaša našo Slavijo. Drugi dan smo si ogledali stari del mesta, ki je za samo vredno, da mu posvetiš več časa. Najbolj so se naši prosvetniki čudili slikovitemu samostanu sv. Klimenta, kjer se je nekoč šolalo 3500 dijakov — v kolikih izmenah, tega nismo mogli dognati. Tretji dan pa smo s Kajmakčalanom na levici krenili skozi živahni in raščoči Bitoli do meje, kjer so nam stali prijazni grški vojak-e-vzoni v svojih nenavadnih uniformah...

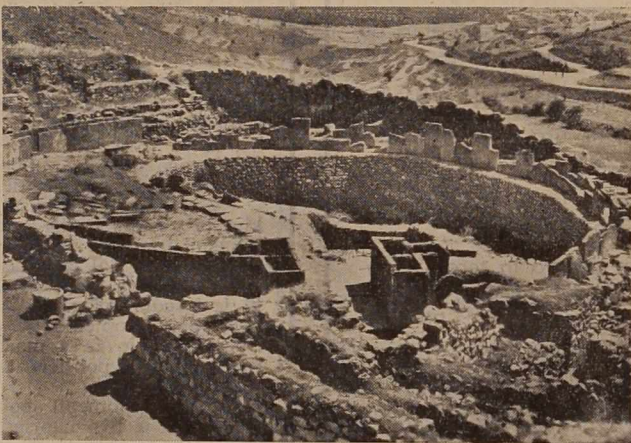
DEŽELA IN LJUDJE

Ce kdo trdi, da je Grk len, potem to vsaj za kmeta ne velja. Vse ravnine — Grška Makedonija, Tesalija — žitnica Grčije, Beocija pa tudi južnejši, izrazito apneniški predeli so dobro obdelani. Celo na strmih pobočjih vmesnih gorovij, ki jih na več ko 1000 m visokih prelazih, vidiš kmeta, ki orje neverjetno skromno leho z bivolom in seje ponekod celo s strojem.

Vasi in mesta leže navadno na obronkih in visokih planotah — lažja obramba je bila nekdanj zelo važna — daleč od obdelanih predelov; posameznih hiš skoraj ni. Nasprotno se je n. pr. v Atenah z živahno luko Pirejem akumuliralo kar 1,5 milijona ljudi, podobno v drugi luki Solunu — 600.000. V teh mestih in manjših pa kar mrgoli ljudi, ki bi jim mi rekli postopki: čistilec čevljev, krošnjarjev z raznovrstnim manj vrednim blagom, prodajalec srečk pa tudi beračev. Vse se žene za

drahmo, ki velja 25—30 naših dinarjev vse trguje ali ponuja majhne usluge. Pred neko ogalno kavarno v Pireju nam je v eni uri vsaj 20 fantičev in odraslih za eno drahmo hotelo osnažiti čevlje. Neki so prihajali vsaki deset minut znova. Ko pa sem nekemu vsiljivemu mladeniču namignil, naj za reklamo najprej očisti svoje čevlje, se je užaljen umaknil... Tisti dva metra dolgi in zajetni Rumun iz Pariza, ki je v raztrganem plašču, v čevljih šteje 46 pa brez zavezalk in gologlav, toda s prijaznim nasmeškom ponuja najlonske dežnike rožnate barve in neke škatice z neznanom vsebino, je menda v eni uri prodal en dežnik — dovolj za en dan življenja. Bolje odrežejo prodajalci razglednice in drobni spominčkov pred muzeji in razvalinami.

Za vsako skupino turistov se gnetejo in znižujejo cene, saj ustaljen cen ne poznajo niti v pravih trgovinah in najboljše je, da ponudiš samo polovico. Neki trgovski in obrtniški lokalni so neverjetno ozki in majhni, n. pr. kavarnica v neki veži, zato pa stoji mizica s stoli kar na pločniku pred njo — ali tri trgovine v hiši s tremi okni, dve delavnici pa še v kleti, da lahko kar strmoglaviš pred mojstra... Blago vsake vrste je vsem na očeh, vse stene so z njim zavešene, pa tudi pred lokali si ga lahko ogledaš. Poslovnega časa očitno ni. Ko smo se ob 22. uri pripeljali v Atene, je bila večina trgovin še odprta, trgovci so prenašali razstavljeno ali razvešeno blago v lokale zgodaj jutraj pa je že zopet bilo paša očem. Kakšnega izrazitega živilskega trga nismo našli, pač pa v mnogih ozkih ulicah trgovskega dela cele vrste stojnic, med njimi pa le ozek pas za ljudi in vozila. V bolj gospodskih predelih najdeš tudi trgovine evropskega stila: z manufakture, konfekcije, čevlji itd. Za ženske je dobro in še poceni poskrbljeno, moška obleka pa je draga. Me'er kamarna stane



Razvaline Miken še vedno privabljajo

v našem denarju nekako 18.000 dinarjev. Seveda je to blago skoro vse uvoženo. Zlasti je mnogo zlatarn. Pravijo, da je zlatnina razmeroma poceni. Mi smo jo samo gledali in občudovali, kar je bilo zastoj, pa tudi tu moraš po domače pošteno »handlati«.

Grk je nasploh prijazen in ustrežljiv, morda malo preračunano, kajti tujec prinaša denarja. Govori pa vse jezike, vsakega navadno le malo in tudi mi smo se povsod menili v vseh jezikih samo v kitajščini še ne. Ko sem se odpravljal v to neznano deželo, sem znal le malo grških besed: bifeek, pestrofa (postrv), supa, pastico (pašteta), omeleta, skumbri, fasuli, salata in pasta. Prav hitro sem tem dodal za Slovence zelo važne: krasni (vino), nero (voda),



Pred staro kavarno v Pireju

uso (žganje) in močnejši raki (rakija). In s temi sem prav dobro izhajal. Vobče so nas Jugoslovane prav dobro sprejeli in nam v vsem šli na roko.

HRANA IN PIJACA

Kuhali so nam v dveh hotelih (Atene in Solun) kar po evropsko. Kakšnih domačih specialitet nam niso ponudili, n. pr. nekega dol-masa, riža s svinino, pražene v listih vinske trte — menda zato ne, ker teh zdaj na pomlad sploh nimajo. Druge njihove jedi so ba-je za nas malo vabljive, saj prevladuje med mesnimi jedmi janjetina in tudi kozletina. Tiste dni, ko smo se motali med Grki, so slavili pravoslavno veliko noč in prevažali cele kupe iztrebljenih jagnjet kar na nepokritih dvokolnicah — sanitarni predpisi so tam očitno zelo popustljivi. Trgovine in delavnice so bile okrašene z rdečimi pirhi iz papirja in pri poslovnem kosilu v Solunu so podarili vsakemu izmed nas pravo »pisanko«. Kakšnih posebnih priprav za 1. maj pa nismo opazili. Očitno ga ne praznu-

moških ima sabljaste noge, kakor da so vsi služili pri kavaleriji — ki pa je jemalo — pa so ali so vsaj bili samo navdušeni nogomet-taši... Dekleta so vobče dober povpreček, izrazitih helenskih lepotic, ki jih slavijo stare grške pravljice žal nisem opazil. Morda je bilo tudi premalo časa in priložnosti za to. Zene zrelejših let pa so debelušaste, »oblikove«, bi rekel Priek, in se drže bolj doma in družine. V domačnosti so tedaj tudi proslavljali veliko noč. Glavni obred je bila polnočna služba božja, od katere so odhajali k sorodnikom. Za ta praznik so zlasti na deželi pobelili hiše, vsaj bel podmet so jim ženske napravile — kakor pri nas navadno plavega — in celo kamnite obronke po dvoriščih in ob gredah so pre-mazale z apnenno brozgo menda zato, da bi velikonočno jagnje našlo pot do hišnih vrat.

PROMET IN TURIZEM

Po ozkih ulicah trgovskega dela belih Aten pa tudi na širokih trgih vrvi življenje brez konca in kraja. Zlasti te preseneča obilica avtomobilov vseh znamk in letnikov, ki jih uvažajo brez carine in jih vidimo pogosto tudi pri nas na tovrstnih krajih, ko jih spravljajo domov. Na glavnih ulicah uravnavajo promet semaforji, drugod pa teče brez prometnih stražnikov, ki so v ostalem nekako redki. Če se promet kje zatakne, nastane seveda za kratek čas prekanje, pa najbrž brez kletev in razburjenja — tujec kajpada ne razume, kaj si vozači pravijo — nazadnje pa se vozovi od uvidevnosti vseh nekako razplete. Očitno velja pravilo: Vozil, kakor moreš in znaš, samo ne povozi nikogar!

Samo enkrat smo bili priča prometni nezgodi. Pripetila se je namreč pred Solunom. Tedaj se je že v temi na nekem ovinku in z veliko brzino zaletel v nas neki kombi ter nam odnesel levo zrcalo in migalo. Sam se je skotalil po pobočju. Seveda je naš Spaso naše vozilo takoj ustavil. Najprej se je reklo da se je v kombiju ubila neka ženska, potem pa je zlezl iz njega neki neranjen moški, za njim pa vozač in njegova žena, oba s potolčenim obrazom. Precej dolgo smo čakali prometno policijo, saj se je tudi pripravljala na velikonočno jagnje. Ranjenca so nekam odpeljali, potem pa se je začela preiskava, v kateri je tretji ponesrečenec seveda branil tovariša — Grk pač Grka brani! Nazadnje so z merjenjem skušali ugotoviti, da je naš vozač zavozil malo preveč na levo, niso pa hoteli upoštevati, da se je to morda zgodilo v tistih sekundah, ko smo se ustavljali. Dvema prometnikoma se je zdelo pač najvažnejše, da zvesta za imeni Spasovega očeta in matere kakor za dejanski stan. Če bi se ne našel na kraju nezgode neki zdravnik, ki je znal bolgarski in nemški, bi nam Spasa aretirali kljub vsemu prizadevanju našega spretnega Marjana, mi pa bi ostali na ceditlu. Tako pa so pravdo po štirih urah modrega prerakanja končali tako, da pojde zadeva pred sodišče, ki naj ugotovi krivca ter plačila za telesno in materialno škodo.

Prav pred nezgodo smo bili v našem vozilu sestavili razne oddelke za napad na solunsko fronto — odred obklovil bombašič obo-roženih z 20 praznimi plastičnimi posodami, oddelek okonje-nih mlekaric in rezervni vod do-služenhi gardistov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

MILAN FILIPČIČ:

REICHSTAG V PLAMENIH

Tudi Goebbelsov nastop in odhod ni bil nič bolj laskav. Tudi Helldorf se je izdal in prišel s svojimi izjavami v nasprotje z Göringovimi trditvami.

Edmund Heines je nova oseba, še najmanj ga poznamo. V sobi policijskega načelnika v Breslauu visi na steni velika fotografija, ki kaže pet mladeničev. To so »fantje«, ki so leta 1932 v šlezijski vasi Potempi na zverinski način ubili delavca Pitrzucha, po rodu Poljak, in bili pod Papenovo vlado obsojeni na smrt, a pomiloščeni. Hitlerjeva vlada jih je spustila na svobodo kot junake.

Policijski načelnik v Breslauu je — Edmund Heines. Tudi on je bil zaradi umora obsojen na smrt. Tudi on je bil pomiloščen in kmalu nato izpuščen.

Pri požigu Reichstaga je vodil skupino požigalcev. To so bili iz vrst SA izbrani mladeniči. Vodil jih je skozi podzemeljski hodnik, ki je držal iz Göringove palače v Reichstag. Lubbe je požigal sam. Bil je sam in brez uspešnih zažigalnih sredstev. Pravi požigalci so razpolagali z zažigalnim materialom, ki jim ga je priskrbel Göring iz skladišč ministrstva za letalstvo. Pri svojem delu so uporabljali bakle in so v poslopju zapustili za seboj kopico pločevinastih posod. Tehnični izvedenci so na procesu trdili da so morali imeti požigalci določeno tehnično znanje, če so uporabljali gorivo, ki se je vnelo šele čez določen čas. Verjetno so uporabljali fosforno gorivo.

Nacisti so bili v veliki zadregi, ko je Dimitrov načel vprašanje podzemeljskega hodnika, ki je vodil iz strojnega oddelka Göringove palače. Ta podzemeljska pot seveda ni brez ovir. Poleg dvojnih železnih vrat so bila še lesena. Skozi hodnik tečejo ogrevalne cevi v Reichstag. Göring je že naslednji dan po požaru domneval, da so morali požigalci priti skozi ta hodnik. Vhod v hodnik začelja v njegovi lastni palači, ki jo je budno čuvala njegova telesna straža. Stražarji so bili razporejeni okrog hiše, v hiši in celo na vrtu. Se miš se jim ne bi mogla izmuzniti, kaj šele skupina ljudi, ki so nosili težka bremena z gorivom.

Skupina je imela že prej poskusno vajo. Tudi gorivo je bilo spravljeno v hodniku, kamor ga je dostavil Karl Ernst in dva člana SA že 25. februarja — dva dni pred požigom.

Na kljuki vrat, ki so vodila iz Reichstaga v podzemeljski hodnik in naprej v Göringovo palačo, so gasilci našli obešen suknjič nacistične SA uniforme. Pustili so ga tam in hiteli gasiti. Ko so se vračali, suknjiča ni bilo več tam. O tem so govorili — za kazen so jih poslali nacisti v koncentracijsko taborišče.

Dragoceno poročilo o požigalcih je dala žena nacional-socialističnega predsednika senata v Danzigu, ki je kasneje emigrirala iz Hitlerjeve Nemčije. Ana Reusching je 1942 leta v New Yorku napisala svoje spomine, v katerih omenja tudi požig Reichstaga. Njen mož Rausching ji je pripovedoval, kako mu je Göring zaupal, da so zažgali Reichstag njegovi »fantje«. Potožil je samo, da mu je žal, ker niso uspeli bolje opraviti in da niso »stare ropotarnice spremeni-li v kup podrtijev«.

Zgodovina se rada ponavlja. Če kdo preveč ve, je nevaren. Tega se je zavedal tudi Göring. »Fantje« so vedeli preveč in so morali drago plačati svojo uslugo; 30. junija 1934 ni nihče preživel.

Ko je zagorel Reichstag, so se dogodile še nekatere stvari, ki jasno govorijo, da so bili nacisti tisti, ko so hoteli temeljit požar. Temeljiti požar za končni nastop!

Na dan požara so uradniki v Reichstagu dobili navodilo, da predčasno zapuste palačo, čeprav je to nasprotovalo splošnim predpisom. Palačo so zapustili ob eni uri popoldne. Inozemski tisk je prinesel poročilo o tem čudnem navodilu nacionalsocialističnega nadzornika palače. Hitlerjeva vlada teh poročil ni demantirala. Ni jih, ker so bila resnična. Palača je bila prazna, le nekaj poslancev je prišlo v svoje pisarne po opravkih. Med njimi so bile tudi poznije »važne« in lažne priče: nacistična poslanca Frey in Karwachne, ki sta na procesu pričala, da sta še usodnega popoldneva videla v Reichstagu Torglerja v pogovoru z nekim sumljivim človekom; in še Kroyer — avstrijski nacist, ki je pričal enako.

Göring je razen tega pustil palačo Reichstaga brez pravega varstva, čeprav je njegova policija preiskala »Dom Karla Liebknechta« že 24. februarja — tri dni pred požarom. Ni postavil straž, čeprav je meščanski tisk že isti in naslednji dan pisal o zločinskih načrtih komunistov, ki da so jih našli pri preiskavi. In Hermann Göring je bil vendar gospodar Reichstaga. Ali ni to čudno naključje. Naključje je, toda prav nič čudno!

Berlinski višji požarni direktor Gempp, šef berlinskih gasilcev, je bil 24. marca odpuščen, ker je baje v svoji službi trpel komunistične spletne. To je bilo dokaj jalovo in za rep privlečeno pojasnilo. Komunistične spletke so bile v tem, da je Gempp v razgovorih z gasilskimi nadzorniki in požarnimi vodniki strokovno obravnaval v Reichstagu in pojasnil nekaj zanimivih podrobnosti. Poročilo o tej zadevi je 25. aprila prinesel posarski list »Saarbrücker Volksstimme«.

Gempp je ugotovil, da so bili gasilci prepozno alarmirani, kajti le tako se je lahko zgodilo, da so na mestu našli še oddelek SA, ki je štel 20 moč.

Göring mu je izrecno prepovedal, da bi dal takoj znak za velik alarm in da bi od vsega začetka vključil močnejše gasilske oddelke.



28

Mahoma je od veselja vzkliknil in hitro vstal. Takoj so zapeli rogovi. Vsa vojska se je vzdignila in se zgnetla v gosto črto.

»Bratje, udariti moramo na gnezdo na Donavo, razsuti moramo tabor, sicer pridejo drugi Hilbudiji in nas vnovič oropajo.«

»Udarimo nanje! Sežgimo jih v gnezdu!«

»Nikar! Več kot pol vojske si razbije glavo ob zakopih, pa jih še ne zavzamemo,« je posvaril stari Ant. »Razderimo most in se vrnimo k čredam!«

»Ne, brat« je ugovarjal Svarun. »Most je naš. Ne smemo si odlomiti veje na kateri stojimo, a vendar moramo razsuti tabor. Bratje, Svetovita zahvalite,« je nadaljeval Svarun, »poderil je moji sivi glavi ukano!«



29

Vesel krik je šinil skozi množico. »Hitro slecite Bizantinske vojščake, nadenite sebi šleme in ščite, pa naprej nad tabor!«

Borci so se razpršili in planili nad mrtva trupla. Snemali so jim šleme, odpenjali oklepe in odpasovali okovane jermene.

Iztok je poiskal Hilbudija. Kkoraj žalosten mu je snel oklep in si ga nadel okrog prsi. Kaka moč v Hilbudiju! O, drugačno bi bilo Iztokovo veselje, da ga je premagal v odprtem boju!

Ko se je vojska Slovencev prelevila, je zajahala konje in krenila po soteski. Nerodno so se gibali v težki bojni opar-vi. Ko bi jih tedaj zalotil Hilbudij, bi jih pobil do zadnjega moža.

Tudi Iztoku se je zdelo, kot da je vklenjen.



30

Najrajši bi bili pometali vso opravo, a vselej so se ustrašili Svarunovega pogleda.

Tedaj so v sivem mraku zagledali Donavo, za njo pa četrkot, iz katerega je puhtel dim.

Sto korakov so bili od mosta. Dve temni senci sta se pomikali pred njim.

»Straža«, je pomislil Iztok in zajezdil tik pred mostom. Straža se je umaknila na desno in levo in pozdravila »Hilbudija«. In že so zagrmeli plohi pod vojsko, ki je hitela čez most.

Z okopov se veselo oglasijo trombe. V taboru se vzdignejo plamenice. Vrata se odpro.

Takrat je vojska Slovencev v trenutku razumela Svarunovo ukano. Bizantinci so mislili, da se vrača zmagoviti Hilbudij z jetniki.